

EBA/GL/2021/05

2. julij 2021

Smernice

o notranjem upravljanju

1. Obveznosti glede skladnosti in poročanja

Status teh smernic

1. Te smernice so izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010¹. V skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 si morajo pristojni organi in finančne institucije, vključno z institucijami, na vsak način prizadevati za spoštovanje teh smernic.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA o ustreznih nadzorniških praksah v evropskem sistemu finančnega nadzora in o tem, kako bi bilo treba zakonodajo Unije uporabljati na določenem področju. Pristojni organ iz člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, ki so mu smernice namenjene, bi jih moral upoštevati tako, da jih ustrezno vključi v svoje prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali nadzornih postopkov), tudi če so smernice namenjene predvsem institucijam.

Zahteve glede poročanja

3. Pristojni organ mora v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 do (05.12.2021) organ EBA uradno obvestiti, ali ravna oziroma ali namerava ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organ do tega roka ne bo poslal uradnega obvestila, bo organ EBA štel, da jih ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu, ki je na voljo na spletnem mestu organa EBA, na elektronski naslov compliance@eba.europa.eu z navedbo sklica „EBA/GL/2021/05“. Predložiti jih morajo osebe, ki so ustrezno pooblašcene za poročanje o skladnosti v imenu svojega pristojnega organa. Organu EBA je treba sporočiti tudi vsako spremembo stanja glede upoštevanja smernic.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 objavljena na spletnem mestu organa EBA.

¹ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

2. Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

Predmet urejanja

5. Te smernice nadalje določajo ureditve, postopke in mehanizme notranjega upravljanja, ki bi jih morale institucije, za katere velja Direktiva 2013/36/EU², in investicijska podjetja, za katera velja naslov VII Direktive 2013/36/EU pri uporabi člena 1(2) in (5) Uredbe (EU) 2019/2033, izvajati v skladu s členom 74(1) Direktive 2013/36/EU, da se zagotovi njihovo učinkovito in preudarno upravljanje.

Naslovniki

Te smernice so naslovljene na pristojne organe, kot so opredeljeni v točki (i) člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, in finančne institucije, kot so opredeljene v členu 4(1) Uredbe (EU) št. 1093/2010, ki so bodisi institucije za namene uporabe Direktive 2013/36/EU, kot so opredeljene v točki 3 člena 3(1) Direktive 2013/36/EU, tudi ob upoštevanju člena 3(3) navedene direktive, bodisi investicijska podjetja, za katera se uporablja naslov VII Direktive 2013/36/EU v skladu s členom 1(2) in (5) Uredbe (EU) 2019/2033 (v nadaljnjem besedilu: institucije).

Področje uporabe

6. Te smernice se uporabljajo v zvezi z ureditvami upravljanja institucij, vključno z njihovo organizacijsko strukturo in ustreznimi ravnmi odgovornosti, postopki za odkrivanje, upravljanje in spremljanje vseh tveganj, ki so jim ali bi jim lahko bile institucije izpostavljene, ter poročanje o njih³ in ureditvijo notranjih kontrol.
7. Namen teh smernic je zajeti vse obstoječe sisteme upravljanja, pri čemer nobeden ne izstopa. Te smernice ne posegajo v splošno porazdelitev pristojnosti na podlagi nacionalnega prava gospodarskih družb. V skladu s tem bi se morale uporabljati ne glede na uporabljeni sistem upravljanja (enotirni in/ali dvotirni sistem upravljanja in/ali drug sistem) v posameznih državah članicah. Upravljalni organ, kot je opredeljen v točkah 7 in 8 člena 3(1) Direktive 2013/36/EU, bi moral imeti vodstveno (izvršno) in nadzorno (neizvršno) funkcijo⁴.
8. Izraza „upravljalni organ v vodstveni funkciji“ in „upravljalni organ v nadzorni funkciji“ se v teh smernicah ne nanašata na nobeno posebno upravljavsko strukturo, sklicevanja na vodstveno

² Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

³ Vsako sklicevanje na tveganja v teh smernicah bi moralo vključevati tveganje pranja denarja in financiranja terorizma.

⁴ Glej tudi uvodno izjavo 56 Direktive 2013/36/EU.

(izvršno) ali nadzorno (neizvršno) funkcijo pa bi bilo treba razumeti, kot sklicevanja na organe ali člane upravljalnega organa, odgovorne za navedeno funkcijo v skladu z nacionalno zakonodajo. Pri izvajanju teh smernic bi morali pristojni organi upoštevati nacionalno pravo družb in po potrebi navesti, za kateri organ ali člane upravljalnega organa bi se morale nanašati navedene funkcije.

9. V državah članicah, kjer upravljalni organ izvršne funkcije v celoti ali delno prenese na osebo ali notranji izvršni organ (npr. na izvršnega direktorja, poslovodno ekipo ali izvršni odbor), bi se morale za osebe, ki navedene izvršne funkcije opravljajo na podlagi zadevnega pooblastila, šteti, da opravljajo vodstveno funkcijo upravljalnega organa. Za namene teh smernic se vsako sklicevanje na upravljalni organ v vodstveni funkciji razume, kot da vključuje tudi člane izvršnega organa ali izvršnega direktorja, kot so opredeljeni v teh smernicah, tudi če niso bili predlagani ali imenovani za formalne člane upravljalnega organa ali organov zadevne institucije v skladu z nacionalno zakonodajo.
10. V državah članicah, kjer nekatere odgovornosti izvajajo neposredno delničarji, člani ali lastniki institucije, ne pa upravljalni organ, bi morale institucije zagotoviti, da se take odgovornosti in z njimi povezane odločitve izvajajo čim bolj v skladu s smernicami, ki se uporabljajo za upravljalni organ.
11. Opredelitve izvršnega direktorja, finančnega direktorja in nosilca ključnih funkcij, ki se uporabljajo v teh smernicah, so le funkcionalne in niso namenjene temu, da se predpiše imenovanje takih direktorjev ali da se vzpostavijo take funkcije, razen če je tako določeno v ustreznih zakonodaji EU ali nacionalni zakonodaji.
12. Institucije bi morale upoštevati te smernice na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani podlagi v skladu z ravno uporabo iz člena 109 Direktive 2013/36/EU, pristojni organi pa bi morali to upoštevanje zagotoviti.

Opredelitve pojmov

13. Če ni določeno drugače, imajo izrazi v teh smernicah enak pomen kot izrazi, uporabljeni in opredeljeni v Direktivi 2013/36/EU in Uredbi (EU) št. 575/2013. Za namene teh smernic se uporabljajo tudi naslednje opredelitve pojmov:

Bonitetna konsolidacija

pomeni uporabo bonitetnih pravil iz Direktive 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 575/2013 na konsolidirani ali subkonsolidirani podlagi v skladu s poglavjem 2 naslova II dela 1 Uredbe (EU) št. 575/2013.⁵

⁵ Glej tudi RTS o bonitetni konsolidaciji na podlagi dokumenta: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Draft%20Technical%20Standards/2021/973355/Final%20Report%20Draft%20RTS%20methods%20of%20consolidation.pdf.

Nagnjenost k prevzemanju tveganj	pomeni skupno stopnjo in vrste tveganj, ki jih je institucija pripravljena prevzeti v okviru svoje sposobnosti prevzemanja tveganj, v skladu s svojim poslovnim modelom, da doseže strateške cilje.
Sposobnost prevzemanja tveganj	pomeni največjo stopnjo tveganj, ki jo lahko prevzame institucija glede na svojo kapitalsko osnovo, zmogljivosti za upravljanje in nadzor tveganj ter regulativne omejitve.
Kultura tveganj	pomeni predpise, stališča in ravnanje v zvezi s seznanjenostjo s tveganji, prevzemanjem in upravljanjem tveganj ter kontrole, na podlagi katerih se sprejemajo odločitve o tveganjih. Kultura tveganj vpliva na odločitve vodstva in zaposlenih med vsakdanjimi dejavnostmi ter na tveganja, ki jih prevzemajo.
Zaposleni	pomeni vse zaposlene v instituciji in njenih podrejenih družbah, vključenih v njen obseg konsolidacije, vključno s podrejenimi družbami, za katere ne velja Direktiva 2013/36/EU, ter vse člane njihovih upravljalnih organov v vodstveni in nadzorni funkciji.
Glavni izvršni direktor (CEO)	pomeni osebo, ki je odgovorna za upravljanje in usmerjanje vseh poslovnih dejavnosti institucije.
Glavni finančni direktor (CFO)	pomeni osebo, ki je na splošno odgovorna za upravljanje vseh naslednjih dejavnosti: upravljanje finančnih sredstev, finančno načrtovanje in finančno poročanje.
Nosilci ključnih funkcij	pomeni osebe, ki imajo pomemben vpliv na usmeritev institucije, vendar niso niti člani upravljalnega organa niti glavni izvršni direktor. Vključujejo vodje funkcij notranjih kontrol in glavnega finančnega direktorja, kadar ti niso člani upravljalnega organa, ter nosilce drugih ključnih funkcij, kadar jih institucije določijo na podlagi ocene tveganj. Nosilci drugih ključnih funkcij bi lahko bili tudi vodje pomembnih poslovnih področij, podružnic v Evropskem gospodarskem prostoru/Evropskem prostotrgovinskem združenju, podrejenih družb v tretjih državah in drugih notranjih funkcij.
Razlika v plačilu med spoloma	pomeni razliko med povprečno bruto urnega plačila moških in žensk, izraženo kot odstotek povprečne bruto urnega plačila moških.
Konsolidacijska institucija	pomeni institucijo, ki mora upoštevati bonitetne zahteve na konsolidirani podlagi v skladu s poglavjem 2 naslova II dela 1 Uredbe (EU) št. 575/2013.
Pomembne institucije	pomeni institucije iz člena 131 Direktive 2013/36/EU (globalne sistemsko pomembne institucije (GSPI) in druge sistemsko pomembne institucije (DSPI)) ter, če je to primerno, druge institucije, ki jih določijo pristojni organi ali ki so določene v skladu z nacionalno zakonodajo, na podlagi ocene velikosti in notranje

organizacije institucij ter narave, obsega in zapletenosti njihovih dejavnosti.

Institucije, uvrščene na borzo	pomeni institucije, katerih finančni instrumenti so v eni ali več državah članicah uvrščeni v trgovanje na reguliranem trgu ali v večstranskem sistemu trgovanja, kot sta opredeljena v členu 4(21) in (22) Direktive 2014/65/EU ⁶ .
Delničar	pomeni osebo, ki ima v lasti delnice institucije ali, odvisno od pravne oblike institucije, druge lastnike ali člane institucije.
Direktorska funkcija	pomeni položaj člana upravljalnega organa institucije ali druge pravne osebe.
Vodje funkcij notranjih kontrol	pomeni osebe na najvišji hierarhični ravni, ki so odgovorne za učinkovito upravljanje vsakodnevnih nalog funkcij neodvisnega upravljanja tveganj, skladnosti poslovanja in notranje revizije.

3. Izvajanje

Začetek uporabe

14. Te posodobljene smernice se uporabljajo od 31. decembra 2021.

Razveljavitev

15. Smernice EBA o notranjem upravljanju (EBA/GL/2017/11) z dne 26. septembra 2017 se razveljavijo z 31. decembrom 2021.

⁶ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

4. Smernice

Naslov I – Sorazmernost

16. Cilj načela sorazmernosti iz člena 74(2) Direktive 2013/36/EU je zagotoviti ureditev notranjega upravljanja, skladno s posameznimi profili tveganosti in poslovnim modelom institucije, z namenom dejanskega doseganja ciljev regulativnih zahtev in določb.
17. Institucije bi morale pri pripravi in izvajanju ureditev notranjega upravljanja upoštevati velikost in notranjo organizacijo, naravo, obseg in zapletenost svojih dejavnosti. Pomembne institucije bi morale imeti naprednejše ureditve upravljanja, manjše in manj kompleksne institucije pa lahko uvedejo preprostejše ureditve upravljanja. Vendar bi morale institucije upoštevati, da velikost ali sistemska pomembnost institucije sami po sebi ne kažeta, v kolikšni meri je institucija izpostavljena tveganjem.
18. Za uporabo načela sorazmernosti in zagotovitev ustreznega izvajanja regulativnih zahtev in teh smernic morajo institucije in pristojni organi upoštevati vse naslednje vidike:
 - a. velikost bilančne vsote institucije in njenih podrejenih družb v okviru bonitetne konsolidacije;
 - b. geografsko prisotnost institucije in obseg dejavnosti v posamezni državi;
 - c. pravno obliko institucije, vključno s tem, ali je institucija del skupine in, če je, oceno sorazmernosti za skupino;
 - d. ali je institucija uvrščena na borzi ali ne;
 - e. ali ima institucija dovoljenje za uporabo notranjih modelov za merjenje kapitalskih zahtev (npr. pristop na podlagi notranjih bonitetnih ocen);
 - f. vrsto dovoljenih dejavnosti in storitev, ki jih opravlja institucija (glej na primer tudi Prilogo 1 k Direktivi 2013/36/EU in Prilogo 1 k Direktivi 2014/65/EU);
 - g. uporabljen poslovni model in strategijo; naravo in zapletenost poslovnih dejavnosti ter organizacijsko strukturo institucije;
 - h. strategijo tveganj, nagnjenost k prevzemanju tveganj in dejanski profil tveganosti institucije, tudi ob upoštevanju rezultatov ocene kapitala in likvidnosti na podlagi procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja;
 - i. strukturo lastništva in financiranja institucije;

- j. vrsto strank (npr. prebivalstvo, podjetja, institucije, mala podjetja, javni subjekti) in zapletenost produktov ali pogodb;
- k. funkcije, oddane v zunanje izvajanje, in distribucijske poti;
- l. obstoječe sisteme informacijske tehnologije (IT), vključno s sistemi za zagotavljanje neprekinjenosti poslovanja in oddajanje funkcij v zunanje izvajanje na tem področju, ter
- m. ali institucija spada v opredelitev majhne in nekompleksne institucije ali velike institucije iz točk 145 in 146 člena 4(1) Uredbe (EU) št. 575/2013.

Naslov II – Vloga in sestava upravljalnega organa in odborov

1 Vloga in odgovornosti upravljalnega organa

- 19. V skladu s členom 88(1) Direktive 2013/36/EU mora biti upravljalni organ v celoti odgovoren za institucijo ter opredeliti, nadzorovati in biti odgovoren za izvajanje ureditve upravljanja institucije, ki zagotavlja učinkovito in skrbno upravljanje institucije.
- 20. Dolžnosti upravljalnega organa bi morale biti jasno določene in bi morale ločevati med nalogami vodstvene (izvršne) in nadzorne (neizvršne) funkcije. Odgovornosti in dolžnosti upravljalnega organa bi morale biti opisane v pisnem dokumentu, ki ga ustrezno potrdi upravljalni organ. Vsi člani upravljalnega organa bi morali dobro poznati strukturo in odgovornosti upravljalnega organa ter razdelitev nalog med različnimi funkcijami upravljalnega organa in njegovih odborov/komisij.
- 21. Nadzorna in vodstvena funkcija upravljalnega organa bi morali učinkovito sodelovati. Obe funkciji bi si morali zagotavljati dovolj informacij, da lahko opravljata svoji vlogi. Z namenom zagotavljanja ustreznega ravnovesja pri odločanju upravljalnega organa ne bi smel prevladovati en član ali majhna skupina članov.
- 22. Odgovornosti upravljalnega organa bi morale vključevati opredelitev, odobritev in nadzor izvajanja:
 - a. splošne poslovne strategije in ključnih politik institucije v veljavnem pravnem in regulativnem okviru ob upoštevanju dolgoročnih finančnih interesov in kapitalске ustreznosti institucije;
 - b. splošne strategije tveganj, nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganj in njene ureditve upravljanja tveganj ter ukrepov, ki zagotavljajo, da upravljalni organ namenja dovolj časa vprašanjem v zvezi s tveganjem in upravljanjem tveganj;
 - c. primerne in učinkovite ureditve notranjega upravljanja in notranjih kontrol, kot je opredeljen v naslovu V, ki:

- i. vključuje jasno organizacijsko strukturo in dobro delujoče neodvisne notranje funkcije upravljanja tveganj, skladnosti poslovanja in revizije, ki imajo dovolj pooblastil, dovolj visok položaj in dovolj sredstev za opravljanje nalog, ter
 - ii. zagotavlja skladnost z veljavnimi regulativnimi zahtevami v okviru preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma;
- d. zneskov, vrst in razporeditve internega kapitala in regulativnega kapitala za ustrezno pokrivanje tveganj institucije;
- e. ciljev za upravljanje likvidnosti institucije;
- f. politike prejemkov, ki je skladna z načeli prejemkov, določenimi v členih od 92 do 95 Direktive 2013/36/EU in v smernicah EBA o preudarnih politikah prejemkov iz členov 74(3) in 75(2) Direktive 2013/36/EU⁷;
- g. ureditev, namenjenih zagotavljanju učinkovitega izvajanja posamičnih in kolektivnih ocen primernosti upravljalnega organa, zagotavljanju ustreznega načrtovanja sestave in nasledstva upravljalnega organa, ter zagotavljanju, da bo upravljalni organ učinkovito opravljal svoje naloge⁸;
- h. postopka izbire in ocene ustreznosti nosilcev ključnih funkcij⁹;
- i. ureditev za zagotavljanje notranjega delovanja posameznih odborov/komisij upravljalnega organa (po ustanovitvi) s podrobnim opisom:
 - i. vloge, sestave in nalog vsakega odbora/komisije;
 - ii. ustreznega pretoka informacij, vključno z dokumentiranjem priporočil in sklepov, ter poročanja med posameznimi odbori/komisijami in upravljalnim organom, pristojnimi organi in drugimi strankami;
- j. kulture tveganj v skladu z oddelkom 9 teh smernic v zvezi z zavedanjem o tveganjih in prevzemanjem tveganj v instituciji;
- k. korporativne kulture in vrednot v skladu z oddelkom 10, ki spodbuja odgovorno in etično ravnanje, vključno s kodeksom ravnanja ali podobnim instrumentom;

⁷ Smernice organa EBA o preudarnih politikah prejemkov.

⁸ Glej tudi skupne smernice organov ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij.

⁹ Glej tudi skupne smernice organov ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja in nosilcev ključnih funkcij.

- l. politike nasprotja interesov na ravni institucije v skladu z oddelkom 11 in za zaposlene v skladu z oddelkom 12 ter
 - m. ureditev, namenjenih zagotavljanju celovitosti sistemov računovodskega in finančnega poročanja, vključno s finančno in operativno kontrolo ter skladnostjo s predpisi in ustreznimi standardi.
- 23. Pri opredelitvi, potrditvi in nadzoru izvajanja vidikov iz odstavka 22 bi moral biti cilj upravljalnega organa zagotoviti poslovni model in ureditve upravljanja, vključno z ureditvijo upravljanja tveganj, ki upoštevajo vsa tveganja. Institucije bi morale pri upoštevanju vseh tveganj, ki so jim izpostavljene, upoštevati tudi vse ustrezne dejavnike tveganj, vključno z okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi dejavniki tveganj. Institucije bi morale upoštevati, da lahko slednji vplivajo na njena bonitetna tveganja, vključno s kreditnimi tveganji, npr. prek dejavnikov tveganj, povezanih s preходом na trajnostno gospodarstvo, ali zunanjih fizičnih dogodkov, povezanih s podnebjem, ki lahko vplivajo na dolžnike, trg, likvidnost, operativna tveganja in tudi tveganja ugleda, npr. prek družbenih dejavnikov in dejavnikov tveganja upravljanja, npr. v okviru dogovorov o zunanjem izvajanju¹⁰. Takšna tveganja vključujejo npr. pravna tveganja na področju pogodbenega ali delovnega prava, tveganja, povezana z morebitnimi kršitvami človekovih pravic, ali druge okoljske, socialne in upravljavske dejavnike tveganja, ki lahko vplivajo na državo, v kateri ima sedež ponudnik storitev, in njeno zmožnost zagotavljanja dogovorjenih ravni storitev.
- 24. Upravljalni organ mora nadzorovati postopek razkritja in komuniciranja z zunanjimi deležniki ter pristojnimi organi.
- 25. Vsi člani upravljalnega organa bi morali biti obveščeni o celotni dejavnosti, finančnem stanju in stanju institucije na področju tveganj, ob upoštevanju gospodarskega okolja, ter o sprejetih odločitvah, ki pomembno vplivajo na poslovanje institucije.
- 26. Član upravljalnega organa je lahko odgovoren za funkcijo notranje kontrole, kot je navedeno v naslovu V, oddelek 19.1, če ta član nima drugih pooblastil, ki bi ogrožali njegove dejavnosti na področju notranje kontrole in neodvisnosti funkcije notranje kontrole.
- 27. Upravljalni organ bi moral spremljati, redno pregledovati in obravnavati vse ugotovljene pomanjkljivosti pri izvajanju postopkov, strategij in politik, povezanih z odgovornostmi, navedenimi v odstavkih 22 in 23. Ureditev notranjega upravljanja in njegovo izvajanje bi bilo treba redno pregledovati in posodabljalati, ob upoštevanju načela sorazmernosti, kot je podrobneje pojasnjeno v naslovu I. Če na institucijo vplivajo večje spremembe, je treba opraviti temeljitejši pregled.

¹⁰ Glej poročilo EBA o upravljanju in nadzoru okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj, objavljeno v skladu s členom 98(8) direktive o kapitalskih zahtevah, v katerem je opisano, kako EBA razume okoljska, socialna in upravljavska tveganja, ter so navedena priporočila za ureditve, postopke, mehanizme in strategije, ki jih morajo institucije izvajati za opredelitev, oceno ter upravljanje okoljskih, socialnih in upravljavskih tveganj.

2 Vodstvena funkcija upravljalnega organa

28. Upravljalni organ v vodstveni funkciji bi se moral aktivno ukvarjati s poslovanjem institucije ter sprejemati preudarne in informirane odločitve.
29. Upravljalni organ mora biti v svoji vodstveni funkciji odgovoren za izvajanje strategij, ki jih določi upravljalni organ, ter redno razpravljati o izvajanju in primernosti teh strategij z upravljalnim organom v nadzorni funkciji. Operativno izvajanje lahko opravlja drugo vodstvo institucije.
30. Upravljalni organ v vodstveni funkciji konstruktivno obravnavati in kritično pregledati predloge, razlage in informacije, prejete med presojanjem in odločanjem. Upravljalni organ bi moral v vodstveni funkciji izčrpno poročati in redno ter kjer je potrebno brez nepotrebne odlašanja obveščati upravljalni organ v nadzorni funkciji o elementih, ki so pomembni za oceno stanja, tveganj in gibanj, ki vplivajo na institucijo ali bi lahko nanjo vplivali, na primer o pomembnih odločitvah glede poslovnih dejavnosti in prevzetih tveganjih, oceni gospodarskega in poslovnega okolja institucije, likvidnosti in trdni kapitalski osnovi ter oceni pomembnih izpostavljenosti tveganjem.
31. Brez poseganja v prenos Direktive (EU) 2015/849 v nacionalno zakonodajo bi moral upravljalni organ, v skladu z zahtevami iz člena 46(4) Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju pranja denarja, opredeliti enega od svojih članov, ki je odgovoren za izvajanje zakonov, podzakonskih predpisov in upravnih določb, potrebnih za uskladitev z navedeno direktivo, vključno z ustreznimi politikami in postopki sistema preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v instituciji in na ravni upravljalnega organa¹¹.

3 Nadzorna funkcija upravljalnega organa

32. Vloga članov upravljalnega organa v nadzorni funkciji bi morala vključevati spremljanje in konstruktivno obravnavanje strategije institucije.
33. Brez poseganja v nacionalno zakonodajo bi moral upravljalni organ v svoji nadzorni funkciji vključevati neodvisne člane, kot je določeno v oddelku 9.3 skupnih smernic ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij na podlagi Direktive 2013/36/EU in Direktive 2014/65/EU.
34. Brez poseganja v odgovornosti, dodeljene na podlagi veljavne zakonodaje o pravu družb, bi moral upravljalni organ v svoji nadzorni funkciji:
 - a. nadzorovati in spremljati odločanje in ukrepe ter zagotavljati učinkovit nadzor upravljalnega organa v vodstveni funkciji, vključno s spremljanjem in pregledovanjem individualnega in skupnega delovanja ter izvajanja strategije in ciljev institucije;

¹¹Upravljalni organ kot kolegijski organ je še naprej odgovoren kot celota.

- b. konstruktivno obravnavati in kritično pregledovati predloge in informacije, ki jih zagotovijo člani upravljalnega organa v vodstveni funkciji, ter njegove odločitve;
- c. ob upoštevanju načela sorazmernosti, kot je določeno v naslovu I, ustrezno izpolnjevati naloge in vlogo komisije za tveganja, komisije za prejemke in komisije za imenovanja, če te komisije niso bile ustanovljene;
- d. zagotoviti in redno ocenjevati učinkovitost ureditve notranjega upravljanja institucije ter sprejeti ustrezne ukrepe za obravnavo ugotovljenih pomanjkljivosti;
- e. nadzorovati in spremljati dosledno izvajanje strateških ciljev institucije, organizacijske strukture in strategije tveganj, njeno nagnjenost k prevzemanju tveganj in ureditev upravljanja tveganj, ter drugih politik (na primer politike prejemkov) in okvira razkritij;
- f. spremljati, da je kultura tveganj institucije dosledno vzpostavljena;
- g. nadzorovati izvajanje in vzdrževanje kodeksa ravnanja ali podobnega kodeksa ter učinkovitih politik za identifikacijo, upravljanje in zmanjševanje dejanskih in morebitnih nasprotij interesov;
- h. nadzorovati celovitost finančnih informacij in poročanja ter ureditve notranjih kontrol, vključno z učinkovito in trdno ureditvijo upravljanja tveganj;
- i. zagotoviti, da lahko vodje funkcij notranjih kontrol delujejo neodvisno in lahko ne glede na odgovornost za poročanje drugim notranjim organom, poslovnim področjem ali enotam, izražajo pomisleke in po potrebi neposredno opozarjajo upravljalni organ v nadzorni funkciji, če neugoden razvoj tveganj vpliva ali bi lahko vplival na institucijo, ter
- j. spremljati izvajanje notranjega revizijskega načrta po predhodni vključitvi komisij za tveganja in revizijo, če so ustanovljeni.

4 Vloga predsednika upravljalnega organa

- 35. Predsednik upravljalnega organa bi moral voditi upravljalni organ, prispevati k učinkovitemu pretoku informacij v okviru upravljalnega organa ter med upravljalnim organom in njegovimi odbori/komisijami, če so ustanovljeni, in biti odgovoren za njegovo učinkovito delovanje na splošno.
- 36. Predsednik bi moral spodbujati odprto in kritično razpravo ter zagotavljati, da se drugačna stališča v postopku odločanja izrazijo in obravnavajo.
- 37. Splošno načelo je, da bi moral biti predsednik upravljalnega organa neizvršni član. Kjer je dovoljeno, da predsednik lahko prevzame izvršne naloge, bi morala imeti institucija vzpostavljene ukrepe za zmanjševanje kakršnih koli negativnih vplivov na ravnovesje v

instituciji (na primer z imenovanjem vodilnega člana uprave ali višjega neodvisnega člana uprave ali z večjim številom neizvršnih članov v upravljalnem organu v nadzorni funkciji). V skladu s členom 88(1)(e) Direktive 2013/36/EU predsednik upravljalnega organa v nadzorni funkciji ne sme hkrati opravljati funkcije izvršnega direktorja v isti instituciji, razen če to utemelji institucija in odobrijo pristojni organi.

38. Predsednik bi moral določiti dnevne rede sestankov, da zagotovi prednostno obravnavo strateških vprašanj. Zagotoviti bi moral/-a, da se odločitve upravljalnega organa sprejemajo preudarno in informirano, ter da se dokumentacija in informacije prejmejo dovolj zgodaj pred sestankom.
39. Predsednik upravljalnega organa bi moral prispevati k jasni porazdelitvi dolžnosti med člani upravljalnega organa in k učinkovitemu pretoku informacij med njimi, da bi se članom upravljalnega organa v nadzorni funkciji omogočil konstruktiven prispevek k razpravam in glasovanje na preudarni in informirani podlagi.

5 Komisije upravljalnega organa v nadzorni funkciji

5.1 Ustanovitev komisij

40. V skladu s členom 109(1) Direktive 2013/36/EU v povezavi s členi 76(3), 88(2) in 95(1) Direktive 2013/36/EU morajo vse institucije, ki so pomembne na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani podlagi, ustanoviti komisijo za tveganja ter komisijo za imenovanja¹² in prejeme¹³ za svetovanje upravljalnemu organu v nadzorni funkciji ter pripravo odločitev, ki jih mora organ sprejeti. Za institucije, ki niso pomembne, tudi če spadajo v okvir bonitetne konsolidacije pomembne institucije v okviru subkonsolidacije ali konsolidacije, ustanovitev navedenih komisij ni obvezna.
41. Če komisija za tveganja ali komisija za imenovanja nista ustanovljeni, se sklici v teh smernicah na navedeni komisiji razumejo kot sklici na upravljalni organ v nadzorni funkciji, ob upoštevanju načela sorazmernosti, kot je opredeljeno v naslovu I.
42. Institucije lahko ob upoštevanju meril iz naslova I teh smernic ustanovijo druge komisije (na primer komisijo za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ali komisijo za etiko, ravnanje in skladnost).
43. Institucije bi morale zagotoviti jasno dodelitev in porazdelitev dolžnosti in nalog specializiranim komisijam upravljalnega organa.
44. Upravljalni organ v nadzorni funkciji za vsako komisijo dokumentira njena pooblastila, vključno z obsegom njenih odgovornosti, in določi ustrezne delovne postopke.

¹² Glej tudi skupne smernice ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij na podlagi Direktive 2013/36/EU in Direktive 2014/65/EU.

¹³ Za komisijo za prejeme glej smernice EBA o preudarnih politikah prejemkov.

45. Komisije bi morale podpirati nadzorno funkcijo na posebnih področjih ter olajšati pripravo in izvajanje trdne ureditve notranjega upravljanja. Upravljalni organ v nadzorni funkciji se s prenosom nalog na komisije ne izogne kolektivnemu izpolnjevanju dolžnosti in odgovornosti.

5.2 Sestava komisij¹⁴

46. Vsaki komisiji predseduje neizvršni član upravljalnega organa, ki je sposoben objektivne presoje.
47. Neodvisni člani¹⁵ upravljalnega organa v nadzorni funkciji bi morali aktivno sodelovati v komisijah.
48. Če je treba ustanoviti komisije v skladu z Direktivo 2013/36/EU ali nacionalno zakonodajo, bi morala vsaka imeti vsaj tri člane.
49. Institucije bi morale ob upoštevanju velikosti upravljalnega organa in števila neodvisnih članov upravljalnega organa v nadzorni funkciji zagotoviti, da komisije niso sestavljene iz skupine članov, ki sestavljajo drugo komisijo.
50. Institucije bi morale upoštevati možnost občasne rotacije predsednikov in članov komisij, ob upoštevanju posebnih izkušenj, znanj in veščin, ki se posamično ali kolektivno zahtevajo za navedene komisije.
51. Komisijo za tveganja in komisijo za imenovanja bi morali sestavljati neizvršni člani upravljalnega organa v nadzorni funkciji zadevne institucije. Revizijska komisija bi morala biti sestavljena v skladu s členom 41 Direktive 2006/43/ES¹⁶. Komisija za prejemke bi morala biti sestavljena v skladu z oddelkom 2.4.1 smernic EBA o preudarnih politikah prejemkov¹⁷.
52. Komisija za imenovanja v GSPI in DSPI bi morala vključevati večino neodvisnih članov, predsedovati pa bi ji moral neodvisni član. V drugih pomembnih institucijah, ki jih določijo pristojni organi ali so določene z nacionalno zakonodajo, bi moralo komisijo za imenovanja sestavljati dovolj neodvisnih članov; take institucije lahko kot primer dobre prakse upoštevajo možnost neodvisnega predsednika.
53. Člani komisije za imenovanja bi morali posamično in kolektivno imeti ustrezna znanja, spretnosti in strokovne izkušnje v zvezi s postopkom izbire in zahtevami glede primernosti, kot je določeno v Direktivi 2013/36/EU.

¹⁴ Ta oddelek bi bilo treba brati v povezavi s skupnimi smernicami ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij na podlagi Direktive 2013/36/EU in Direktive 2014/65/EU.

¹⁵ Kot je opredeljeno v oddelku 9.3 skupnih smernic ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij na podlagi Direktive 2013/36/EU in Direktive 2014/65/EU.

¹⁶ Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87), kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2014/56/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014.

¹⁷ Smernice o preudarnih politikah prejemkov v skladu s členoma 74(3) in 75(2) Direktive 2013/36/EU ter razkritjih v skladu s členom 450 Uredbe (EU) št. 575/2013 (EBA/GL/2015/22).

54. Komisija za tveganja v GSPI in DSPI bi moral vključevati večino neodvisnih članov. Predsednik komisije za tveganja v GSPI in DSPI bi moral biti neodvisni član. V drugih pomembnih institucijah, ki jih določijo pristojni organi ali so določene v skladu z nacionalno zakonodajo, bi morala komisija za tveganja vključevati zadostno število neodvisnih članov, predsedovati pa bi mu po možnosti moral neodvisni član. V vseh institucijah predsednik komisije za tveganja ne bi smel biti predsednik upravljalnega organa ali predsednik katere koli druge komisije.
55. Člani komisije za tveganja bi morali posamično in kolektivno imeti ustrezna znanja, veščine in strokovne izkušnje v zvezi s praksami upravljanja tveganj in kontrol.

5.3 Postopki komisij

56. Komisije bi morale redno poročati upravljalnemu organu v nadzorni funkciji.
57. Kjer je primerno bi morale komisije med seboj sodelovati. Brez poseganja v odstavek 49 bi morale biti tako tako sodelovanje vzpostavljeno v obliki navzkrižnega članstva, tako da je lahko predsednik ali član odbora tudi član drugega odbora.
58. Člani komisij bi morali sodelovati v odprti in kritični razpravi, v kateri bi konstruktivno razpravljali o razhajajočih se mnenjih.
59. Komisije bi morale dokumentirati dnevni red ter glavne rezultate in sklepne ugotovitve.
60. Komisija za tveganja in komisija za imenovanja bi morala vsaj:
- imeti dostop do vseh pomembnih informacij in podatkov, potrebnih za opravljanje njihove vloge, vključno z informacijami in podatki ustreznih korporativnih in kontrolnih funkcij (npr. na področju prava, financ, človeških virov, IT, notranje revizije, tveganj in skladnosti poslovanja, vključno z informacijami o skladnosti s predpisi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma in zbirnih informacij o poročilih o sumljivih transakcijah ter dejavnikov tveganja za pranje denarja in financiranja terorizma);
 - redno prejemati poročila, ad hoc informacije, sporočila in mnenja vodij funkcij notranjih kontrol v zvezi s trenutnim profilom tveganosti institucije, njeni kulturi tveganj in limitih tveganj ter vseh morebitnih pomembnih kršitvah¹⁸, ki so se lahko zgodile, s podrobnimi podatki o njih ter priporočilih glede korektivnih ukrepov ali sprejetih ukrepov ali ukrepov, ki jih je treba sprejeti ali obravnavati; redno pregledovati vsebino, obliko in pogostost informacij o tveganjih, o katerih je treba poročati, in sprejemati odločitve, ter

¹⁸ V zvezi s hudimi kršitvami na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Glej tudi smernice, ki se izdajo v skladu s členom 117(6) Direktive 2013/36/EU ter določajo način sodelovanja in izmenjave informacij med organi iz odstavka 5 navedenega člena, zlasti v zvezi s čezmejnimi skupinami in v okviru ugotavljanja hudih kršitev pravil o preprečevanju pranja denarja.

- c. po potrebi zagotoviti ustrezno vključevanje funkcij notranjih kontrol in drugih relevantnih funkcij (kadrovskih, pravnih, finančnih) v okviru njihovih strokovnih področij in/ali zahtevati zunanje strokovno svetovanje.

5.4 Vloga komisije za tveganja

61. Če je ustanovljen, bi morala komisija za tveganja vsaj:

- a. svetovati in pomagati upravljalnemu organu v nadzorni funkciji v zvezi s spremljanjem skupne strategije za dejanska in prihodnja tveganja in nagnjenosti k prevzemanju tveganj, ob upoštevanju vseh vrst tveganj, da zagotovi njihovo skladnost s poslovno strategijo, cilji, korporativno kulturo in vrednotami institucije;
- b. pomagati upravljalnemu organu v nadzorni funkciji pri nadzoru izvajanja strategije tveganja institucije in pripadajočih limitov tveganj;
- c. nadzorovati izvajanje strategij za upravljanje kapitala in likvidnosti ter vseh drugih pomembnih tveganj institucije, kot so tržno, kreditno, operativno tveganje (vključno s pravnimi in IT tveganji) in tveganji ugleda, da oceni njihovo primernost glede na odobreno strategijo tveganj in pripravljenost za prevzemanje tveganj;
- d. zagotavljati upravljalnemu organu v nadzorni funkciji priporočila o prilagoditvah strategije tveganj, ki so med drugim potrebne zaradi sprememb poslovnega modela institucije, gibanj na trgu ali priporočil funkcije upravljanja tveganj;
- e. svetovati glede imenovanja zunanjih svetovalcev, na katere se lahko nadzorniška funkcija obrne za nasvet ali podporo;
- f. pregledati številne možne scenarije, vključno s stresnimi, da oceni, kako bi se profil tveganosti institucije odzval na zunanje in notranje dogodke;
- g. nadzorovati usklajenost med vsemi pomembnimi finančnimi produkti in storitvami, ki so na voljo strankam, in poslovnim modelom ter strategijo tveganj institucije¹⁹. Komisija za tveganja bi morala oceniti tveganja, povezana s finančnimi produkti in storitvami v ponudbi, ter upoštevati usklajenost med cenami teh produktov in storitev in dobički, ki jih prinašajo, ter
- h. oceniti priporočila notranjih ali zunanjih revizorjev in spremljati ustrezno izvajanje sprejetih ukrepov.

¹⁹ Glej tudi smernice EBA o nadzoru produktov in ureditvi upravljanja za bančne produkte za prebivalstvo, na voljo na naslovu <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/consumer-protection-and-financial-innovation/guidelines-on-product-oversight-and-governance-arrangements-for-retail-banking-products>.

62. Komisija za tveganja bi morala sodelovati z drugimi komisijami, katerih dejavnosti bi lahko vplivale na strategijo tveganj (npr. revizijska komisija, komisija za prejemke), in se redno posvetovati s funkcijami notranjih kontrol, zlasti pa s funkcijo upravljanja tveganj.
63. Če je komisija za tveganja ustanovljena, mora brez poseganja v naloge komisije za prejemke preveriti, ali se pri spodbudah, zagotovljenih s politikami in praksami prejemkov, upoštevajo tveganja, kapital in likvidnost institucije ter verjetnost in časovni okvir prihodkov.

5.5 Vloga revizijske komisije

64. V skladu z Direktivo 2006/43/ES²⁰ bi morala revizijska komisija, če je ustanovljena, med drugim:
- a. spremljati učinkovitost sistema notranje kontrole kakovosti in upravljanja tveganj ter, če je primerno, funkcije notranje revizije v zvezi s finančnim poročanjem revidirane institucije, ne da bi posegala v njeno neodvisnost;
 - b. nadzorovati vzpostavljanje računovodskih politik v instituciji;
 - c. spremljati postopek finančnega poročanja in predlagati priporočila za zagotavljanje celovitosti;
 - d. pregledovati in spremljati neodvisnost zakonitih revizorjev ali revizijskih podjetij v skladu s členi 22, 22a, 22b, 24a in 24b Direktive 2006/43/EU in člena 6 Uredbe (EU) št. 537/2014²¹ ter zlasti ustreznosti opravljanja nerevizijskih storitev za revidirano institucijo v skladu s členom 5 navedene uredbe;
 - e. spremljati zakonsko revizijo letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov, zlasti pa uspešnost, ob upoštevanju morebitnih ugotovitev in sklepov pristojnega organa v skladu s členom 26(6) Uredbe (EU) št. 537/2014;
 - f. biti odgovoren za postopek izbire zunanjih zakonitih revizorjev ali revizijskih podjetij in predlagati odobritev njihovega imenovanja, plačila in razrešitve pristojnemu organu institucije (v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 537/2014, razen če se uporablja člen 16(8) Uredbe (EU) št. 537/2014);
 - g. pregledati obseg revizije in pogostost obvezne revizije letnih ali konsolidiranih računovodskih izkazov;

²⁰ Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87), kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2014/56/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014.

²¹ Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa in razveljavitvi Sklepa Komisije 2005/909/ES (UL L 158, 27.5.2014, str. 77).

- h. v skladu s členom 39(6)(a) Direktive 2006/43/EU obvestiti upravni ali nadzorni organ revidiranega subjekta o rezultatu obvezne revizije ter pojasniti, kako je obvezna revizija prispevala k celovitosti računovodskega poročanja in kakšno vlogo je imela revizijska komisija v tem postopku, ter
- i. sprejemati in upoštevati revizijska poročila.

5.6 Združene komisije

- 65. V skladu s členom 76(3) Direktive 2013/36/EU lahko pristojni organi instituciji, ki ne velja za pomembno, dovolijo, da združi komisijo za tveganja in revizijsko komisijo iz člena 39 Direktive 2006/43/ES, če je ta ustanovljena.
- 66. Če se komisija za tveganja in komisija za imenovanja ustanovita v instituciji, ki ni pomembna, se lahko komisiji združita. V tem primeru institucije navedejo razloge za združevanje komisij in kako so s tem pristopom doseženi cilji komisij.
- 67. Institucije bi morale ves čas zagotavljati, da imajo člani združene komisije posamično in kolektivno potrebna znanja, veščine in strokovne izkušnje, da v celoti razumejo naloge, ki jih mora opravljati združena komisija²².

Naslov III – Okvir upravljanja

6 Organizacijska ureditev in struktura

6.1 Organizacijska ureditev

- 68. Upravljalni organ institucije bi moral instituciji zagotoviti primerno in pregledno organizacijsko in operativno strukturo, določeno v pisni obliki. Struktura bi morala spodbujati in dokazovati učinkovito in skrbno upravljanje institucije na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani ravni. Upravljalni organ bi moral zagotoviti, da so funkcije notranjih kontrol neodvisne od poslovnih področij, ki jih nadzorujejo, vključno z zagotavljanjem primernega ločevanja nalog, ustreznih finančnih in kadrovskih virov ter pooblastil za učinkovito izvajanje svoje vloge. Sistem poročanja in porazdelitev odgovornosti v instituciji, zlasti med nosilci ključnih funkcij, bi morala biti jasna, dobro opredeljena, dosledna, izvedljiva in ustrezno dokumentirana. Dokumentacija mora biti ustrezno posodobljena.
- 69. Struktura institucije upravljalnemu organu ne bi smela onemogočati učinkovitega nadzora in upravljanja tveganj, katerim je izpostavljena institucija ali skupina, pristojnemu organu pa ne bi smela onemogočati učinkovitega nadzora institucije.

²² Glej tudi skupne smernice ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij na podlagi Direktive 2013/36/EU in Direktive 2014/65/EU.

70. Upravljalni organ bi moral oceniti, ali in kako večje spremembe strukture skupine (na primer ustanovitev novih podrejenih družb, združitve in prevzemi, prodaja ali likvidacija skupine ali zunanji dejavniki) vplivajo na trdnost organizacijske ureditve institucije. Upravljalni organ bi moral v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti hitro izvesti potrebne prilagoditve.

6.2 Poznavanje strukture

71. Upravljalni organ bi moral v celoti poznati in razumeti pravno, organizacijsko in operativno strukturo institucije („know your structure“) ter zagotoviti, da je skladna z odobreno poslovno strategijo institucije, njeno strategijo tveganj in nagnjenostjo k prevzemanju tveganj ter pokrita z njeno ureditvijo upravljanja tveganj.
72. Odgovoren bi moral biti tudi za odobritev učinkovitih strategij in politik za vzpostavitev novih struktur. V primeru velikega števila pravnih oseb v skupini, njihovo število ter zlasti njihove medsebojne povezave in transakcije ne bi smele predstavljati izziva za načrtovanje notranjega upravljanja posamezne institucije ter za učinkovito upravljanje in nadzorovanje tveganj skupine kot celote. Upravljalni organ bi moral zagotoviti, da so struktura institucije in, če je primerno, strukture v okviru skupine, ob upoštevanju meril iz oddelka 7 jasne, učinkovite in pregledne za zaposlene v instituciji, njene delničarje in druge deležnike ter za pristojni organ.
73. Upravljalni organ bi moral usmerjati strukturo institucije, njen razvoj in omejitve, ter zagotoviti utemeljenost in učinkovitost strukture in preprečevati nepotrebno ali neustrezno zapletenost.
74. Upravljalni organ konsolidacijske institucije bi moral razumeti pravno, organizacijsko in operativno strukturo skupine, namen in dejavnosti njenih posameznih subjektov ter povezave in razmerja med njimi. To vključuje razumevanje operativnih tveganj, specifičnih za skupino, izpostavljenosti v skupini ter možne vplive na financiranje, kapital, profil likvidnosti in profil tveganosti skupine v normalnih in neugodnih okoliščinah. Upravljalni organ bi moral zagotoviti, da lahko institucija pravočasno zagotovi informacije o skupini ne glede na vrsto, značilnosti, organizacijsko shemo, lastniško strukturo in poslovanje vsake pravne osebe, ter da institucije v skupini izpolnjujejo vse zahteve glede nadzornega poročanja na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani podlagi.
75. Upravljalni organ konsolidacijske institucije bi moral zagotoviti, da različni subjekti v skupini (vključno s samo konsolidacijsko institucijo) prejmejo dovolj informacij, da si ustvarijo jasno sliko splošnih ciljev, strategij in profila tveganosti skupine ter načina vključenosti zadevnega subjekta v strukturo in operativno delovanje skupine. Te informacije in spremembe teh informacij bi morale biti dokumentirane in dane na voljo zadevnim funkcijam, vključno z upravljalnim organom, poslovnimi področji in funkcijami notranjih kontrol. Člani upravljalnega organa konsolidacijske institucije bi morali biti ves čas obveščeni o tveganjih, ki jih povzroča struktura skupine, pri čemer bi morali upoštevati merila iz oddelka 7 teh smernic. Med drugim bi morali prejemati:

- a. informacije o glavnih dejavnikih tveganja;
- b. redna poročila o celotni strukturi institucije in oceni skladnosti dejavnosti posameznih subjektov z odobreno strategijo za celotno skupino ter
- c. redna poročila o zadevah, v katerih zakonski okvir zahteva skladnost na posamični, subkonsolidirani in konsolidirani ravni.

6.3 Zapletene strukture in nestandardne ali nepregledne dejavnosti

76. Institucije bi se morale izogibati vzpostavljanju zapletenih in potencialno nepreglednih struktur. Institucije bi morale pri svojem odločanju upoštevati rezultate ocene tveganj, da bi ugotovile, ali se take strukture lahko uporabijo za namen, povezan s pranjem denarja, financiranjem terorizma ali drugimi kaznivimi dejanji na področju financ, ter za ustrezni nadzor in vzpostavljeni pravni okvir²³. V ta namen bi morale institucije upoštevati vsaj:
- a. v kolikšni meri jurisdikcija, v kateri bo vzpostavljena struktura, izpolnjuje standarde EU in mednarodne standarde o davčni preglednosti, preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma²⁴;
 - b. v kolikšni meri se struktura uporablja za očiten ekonomski in zakoniti namen;
 - c. v kolikšni meri bi se struktura lahko uporabljala za prikrivanje identitete končnega upravičenca;
 - d. v kolikšni meri zahtevkov stranke, na podlagi katerega bi lahko bila vzpostavljena struktura, zbuja zadržke;
 - e. ali bi lahko struktura upravljalnemu organu preprečila učinkovit nadzor ali sposobnost institucije za upravljanje pripadajočih tveganj in
 - f. ali struktura ovira učinkovit nadzor pristojnih organov.
77. Institucije v nobenem primeru ne bi smele vzpostavljati nepreglednih ali nepotrebno zapletenih struktur, ki niso jasno ekonomsko utemeljene ali nimajo jasnega pravnega namena, ali struktur, ki bi lahko vzbujale zaskrbljenost, da so morda ustvarjene za namen, povezan s finančnim kriminalom.

²³ Za nadaljnje podrobnosti o oceni tveganja države in tveganja, povezanega s posameznimi produkti in strankami, bi se morale institucije zanašati tudi na skupne smernice o dejavnikih tveganja pranja denarja/financiranja terorizma (EBA GL JC/2017/37), ki se trenutno pregledujejo.

²⁴ Glej tudi: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-e-money/rts-on-the-implementation-of-group-wide-aml/cft-policies-in-third-countries>.

78. Pri vzpostavljanju takih struktur bi moral upravljalni organ razumeti njihov namen in z njimi povezana posebna tveganja ter zagotoviti ustrezno vključenost funkcij notranjih kontrol. Takšne strukture se odobrijo in vzdržujejo le, če je njihov namen jasno opredeljen in razumljen ter če se je upravljalni organ prepričal, da so bila ugotovljena vsa večja tveganja, vključno s tveganjem ugleda, da se lahko vsa tveganja učinkovito upravljajo in se o njih ustrezno poroča ter je zagotovljen učinkovit nadzor. Bolj kot sta organizacijska in operativna struktura zapleteni in nepregledni ter večja kot so tveganja, intenzivnejši bi moral biti nadzor.
79. Institucije bi morale svoje odločitve dokumentirati in jih znati utemeljiti pristojnim organom.
80. Upravljalni organ bi moral zagotoviti sprejetje ustreznih ukrepov, s katerimi se preprečijo ali zmanjšajo tveganja, ki jih imajo dejavnosti v takih strukturah. To vključuje zagotavljanje, da:
- a. ima institucija vzpostavljene ustrezne politike in postopke ter dokumentirane procese (na primer uporabne limite tveganj, pretok informacij) za obravnavo, uskladitev, odobritev in upravljanje tveganj takih dejavnosti ob upoštevanju posledic za organizacijsko in operativno strukturo skupine, njenega profila tveganosti in tveganje ugleda;
 - b. so informacije o teh dejavnostih in zadevnih tveganjih dostopne konsolidacijski instituciji ter notranjim in zunanjim revizorjem ter se poročajo upravljalnemu organu v nadzorni funkciji in pristojnemu organu, ki je izdal dovoljenje, ter
 - c. institucija redno ocenjuje stalno potrebo po vzdrževanju takih struktur.
81. Te strukture in dejavnosti, vključno s skladnostjo z zakonskimi in strokovnimi standardi, bi se morale redno pregledovati, te preglede pa bi morala opravljati funkcija notranje revizije v skladu s pristopom na podlagi ocene tveganj.
82. Institucije bi morale pri izvajanju nestandardnih ali nepreglednih dejavnosti za stranke (na primer pomoč strankam pri vzpostavljanju podjetij v davčnih oazah, razvoj zapletenih struktur, financiranje transakcij zanje in zagotavljanje fiduciarnih storitev), ki vsebujejo enake izzive na področju notranjega upravljanja in ustvarjajo velika operativna tveganja in tveganja za ugled, sprejeti enake ukrepe za upravljanje tveganja kot za svoje lastne poslovne dejavnosti. Preučiti bi morale zlasti, zakaj želi stranka vzpostaviti določeno strukturo.

7 Organizacijski okvir v skupini

83. V skladu s členom 109(2) Direktive 2013/36/EU bi morale nadrejene osebe in podrejene družbe, za katere se uporablja navedena direktiva, zagotoviti, da so njihove ureditve, procesi in mehanizmi dosledni in dobro integrirani na konsolidirani ali subkonsolidirani podlagi. V ta namen bi morale nadrejene osebe in podrejene družbe v okviru bonitetne konsolidacije izvajati take ureditve, procese in mehanizme v podrejenih družbah, za katere se ne uporablja Direktiva 2013/36/EU, vključno s tistimi, ki imajo sedež v tretjih državah, tudi v finančnih centrih davčnih oaz, da se zagotovijo stabilne ureditve upravljanja na konsolidirani in

subkonsolidirani podlagi. V zvezi z zahtevami glede prejemkov se uporabljajo nekatere izjeme v skladu s členom 109(4) in (5)²⁵. Pristojne funkcije v konsolidacijski instituciji in njenih podrejenih družbah bi morale sodelovati ter si ustrezno izmenjevati podatke in informacije. Ureditve, procesi in mehanizmi upravljanja bi morali zagotavljati konsolidacijski instituciji dovolj podatkov in informacij za oceno profila tveganosti celotne skupine, kot je podrobno opisano v oddelku 6.2.

84. Upravljalni organ podrejene družbe, za katero se uporablja Direktiva 2013/36/EU, bi moral sprejeti in na individualni ravni izvajati politike za celotno skupino, vzpostavljene na konsolidirani ali subkonsolidirani ravni, tako da bi izpolnil vse zadevne zahteve zakonodaje EU in nacionalne zakonodaje.
85. Na konsolidirani in subkonsolidirani ravni bi morala konsolidacijska institucija zagotoviti upoštevanje politik upravljanja za celotno skupino in ureditve notranjih kontrol iz naslova V v vseh institucijah in drugih subjektih v okviru bonitetne konsolidacije, vključno z njihovimi podrejenimi družbami, za katere se sicer ne uporablja Direktiva 2013/36/EU. Konsolidacijska institucija bi morala pri izvajanju politik upravljanja zagotoviti, da bodo za vsako podrejeno družbo vzpostavljene stabilne ureditve upravljanja, ter upoštevati posebne ureditve, procese in mehanizme v primerih, ko poslovne dejavnosti niso organizirane v ločenih pravnih subjektih, ampak na poslovnih področjih, ki obsegajo več pravnih subjektov.
86. Konsolidacijska institucija bi morala upoštevati interese vseh svojih podrejenih družb in način, kako strategije in politike dolgoročno prispevajo k interesom posameznih podrejenih družb in interesom skupine v celoti.
87. Nadrejene osebe in njihove podrejene družbe bi morale zagotoviti, da institucije in subjekti v skupini izpolnjujejo vse posebne regulativne zahteve v vsaki relevantni jurisdikciji.
88. Konsolidacijska institucija bi morala zagotoviti, da imajo podrejene družbe, ki so ustanovljene v tretjih državah in spadajo v okvir bonitetne konsolidacije, vzpostavljene ureditve, procese in mehanizme upravljanja, ki so skladni s politikami upravljanja celotne skupine ter izpolnjujejo zahteve iz členov od 74 do 96 Direktive 2013/36/EU in teh smernic, če to ni nezakonito po zakonih tretje države.
89. Zahteve glede upravljanja iz Direktive 2013/36/EU in določbe teh smernic veljajo za institucije ne glede na dejstvo, da so lahko te institucije podrejene družbe nadrejene osebe v tretji državi. Kadar je podrejena družba EU oseba v tretji državi konsolidacijska institucija, obseg bonitetne konsolidacije ne vključuje ravni nadrejene osebe v tretji državi in drugih neposrednih podrejenih družb te nadrejene osebe. Konsolidacijska institucija bi morala zagotoviti, da v svoji politiki upravljanja upošteva politiko upravljanja na ravni skupine nadrejene institucije v tretji državi, če to ni v nasprotju z zahtevami, določenimi v skladu z ustrežno zakonodajo EU ali nacionalno zakonodajo, vključno z Direktivo 2013/36/EU in nadaljnjimi specifikacijami v teh smernicah.

²⁵ Glej tudi smernice organa EBA o preudarnih politikah prejemkov.

90. Institucije bi morale pri določanju politik in dokumentiranju ureditev upravljanja upoštevati vidike, navedene v Prilogi I k tem smernicam. Politike in dokumentacija so lahko vključene v ločene dokumente, institucije pa bi morale razmisliti o tem, da bi jih združile ali se sklicevale nanje v skupnem dokumentu o okviru upravljanja.

8 Politika glede zunanjega izvajanja²⁶

91. Upravljalni organ bi moral odobriti ter redno pregledovati in posodabljati politiko institucije glede zunanjega izvajanja ter zagotoviti, da se ustrezne spremembe pravočasno izvedejo.
92. Pri politiki zunanjega izvajanja bi bilo treba upoštevati vpliv zunanjega izvajanja na poslovanje institucije in tveganja, s katerimi se srečuje (kot so operativno tveganje, vključno s pravnim in informacijskim tveganjem, tveganje ugleda in tveganje koncentracije). Politika bi morala vključevati ureditev poročanja in spremljanja, ki se izvaja od začetka do konca veljavnosti pogodbe o zunanjem izvajanju (vključno s pripravo poslovnega načrta za zunanje izvajanje, sklenitvijo pogodbe o zunanjem izvajanju, izvajanjem pogodbe do njenega izteka, kriznimi načrti in izhodnimi strategijami). Institucija je v celoti odgovorna za vse storitve in dejavnosti, prenesene na zunanje izvajalce, ter odločitve vodstva, ki izhajajo iz njih. Zato bi morala politika zunanjega izvajanja jasno določati, da uporaba zunanjega izvajanja ne razbremeni institucije njenih regulativnih obveznosti in odgovornosti do njenih strank.
93. Politika bi morala določati, da uporaba zunanjega izvajanja ne bi smela ovirati učinkovitega notranjega in zunanjega nadzora nad institucijo ter ne bi smela biti v nasprotju z nadzorniškimi omejitvami v zvezi s storitvami in dejavnostmi. Politika bi morala zajemati tudi zunanje izvajanje v okviru skupine (tj. storitve, ki jih izvaja ločena pravna oseba v skupini institucije) in upoštevati morebitne posebne okoliščine skupine.

Naslov IV – Kultura tveganj in poslovno ravnanje

9 Kultura tveganj

94. Zdrava, skrbna in dosledna kultura tveganj bi morala biti ključni element učinkovitega upravljanja tveganja ter bi morala institucijam omogočati sprejemanje preudarnih in informiranih odločitev.
95. Institucija bi morala razviti celovito in vseobsežno kulturo tveganj, ki temelji na popolnem razumevanju njenih tveganj in celostnem pogledu nanje, ter njihovega upravljanja, pri čemer bi upoštevala lastno nagnjenost k prevzemanju tveganj.
96. Institucije bi morale razvijati kulturo tveganj skozi politike, komunikacijo ter usposabljanje zaposlenih o dejavnostih institucije, strategijah in profilu tveganosti, ter prilagoditi

²⁶ Glej tudi: smernice EBA o dogovorih o zunanjem izvajanju, ki so na voljo na naslovu: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-outsourcing-arrangements>

komunikacijo in usposabljanje zaposlenih tako, da bi se upoštevale odgovornosti zaposlenih pri prevzemanju in upravljanju tveganj.

97. Zaposleni bi se morali v celoti zavedati svojih odgovornosti v zvezi z upravljanjem tveganj. Upravljanje tveganj ne bi smelo biti omejeno le na strokovnjake za tveganja ali funkcije notranjih kontrol. Poslovne enote, ki so pod nadzorom upravljalnega organa, bi morale biti v prvi vrsti odgovorne za vsakodnevno upravljanje tveganja v skladu s politikami, postopki in kontrolami institucije, ob upoštevanju nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganj in njene sposobnosti prevzemanja tveganj.

98. Visoka kultura tveganja bi morala med drugim vključevati:

- a. komuniciranje od zgoraj navzdol: upravljalni organ bi moral biti odgovoren za vzpostavitev temeljnih vrednot in pričakovanj institucije ter obveščanje o njih. Ravnanje njegovih članov bi moralo izkazovati vrednote, ki se jih zasleduje. Vodstvo institucije, vključno z nosilci ključnih funkcij, bi moralo prispevati k notranjemu obveščanju zaposlenih o temeljnih vrednotah in pričakovanjih. Zaposleni bi morali ravnati v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi ter nemudoma sporočiti ugotovljeno neskladnost nadrejenim v instituciji ali zunaj nje (na primer pristojnemu organu v postopku prijave nepravilnosti). Upravljalni organ bi moral redno spodbujati, spremljati in ocenjevati kulturo tveganj institucije, preučiti vpliv kulture tveganj na finančno stabilnost, profil tveganosti in trdno upravljanje institucije ter po potrebi izvesti spremembe;
- b. odgovornost: zadevni zaposleni na vseh ravneh bi morali poznati in razumeti temeljne vrednote institucije ter, če je to pomembno za njihovo funkcijo, nagnjenost institucije k prevzemanju tveganj in njeno sposobnost prevzemanja tveganj. Morali bi biti sposobni opravljati svoje funkcije in se zavedati, da bodo odgovorni za svoja dejanja v zvezi s tveganji, ki jih prevzame institucija;
- c. učinkovita komunikacija in izziv: zdrava kultura tveganj bi morala spodbujati okolje odprte komunikacije in učinkovite razprave, v katerem postopek odločanja spodbuja različna stališča, omogoča preizkušanje obstoječih praks, spodbuja konstruktivno-kritičen odnos med zaposlenimi ter okolje odprtega in konstruktivnega sodelovanja v okviru celotne organizacije;
- d. spodbude: ustrezne spodbude bi morale imeti ključno vlogo pri usklajevanju prevzemanja tveganj s profilom tveganosti institucije ter njenimi dolgoročnimi interesi²⁷.

²⁷ Glej tudi Smernice EBA o preudarnih politikah prejemkov v skladu s členoma 74(3) in 75(2) Direktive 2013/36/EU ter razkritjih v skladu s členom 450 Uredbe (EU) št. 575/2013 (EBA/GL/2015/22), na voljo na naslovu <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration>.

10 Korporativne vrednote in kodeks ravnanja

99. Upravljalni organ bi moral pripraviti, sprejeti, spoštovati in spodbujati visoke etične in strokovne standarde, ob upoštevanju posebnih potreb in značilnosti institucije, ter zagotoviti njihovo izvajanje (s kodeksom ravnanja ali podobnim instrumentom). Poleg tega bi moral nadzorovati spoštovanje teh standardov s strani zaposlenih. Upravljalni organ lahko po potrebi sprejme in izvaja standarde institucije, ki veljajo za celo skupino, ali skupne standarde, ki so jih izdala združenja ali druge ustrezne organizacije.
100. Institucije bi morale zagotoviti, da ni diskriminacije zaposlenih na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnosti manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.
101. Politike institucije bi morale biti nevtralne glede na spol. To med drugim vključuje prejemke, politike zaposlovanja, načrtovanje poklicnega razvoja in nasledstva, dostop do usposabljanja in možnost prijave na prosta delovna mesta znotraj institucije. Institucije bi morale zagotoviti enake možnosti²⁸ za vse zaposlene, neodvisno od njihovega spola, tudi kar zadeva poklicne možnosti, in si prizadevati za izboljšanje zastopanosti nezadostno zastopanega spola na položajih v upravljalnem organu kot tudi v skupini zaposlenih, ki ima vodstvene odgovornosti, kot so opredeljene v delegirani uredbi Komisije (regulativni tehnični standardi (RTS) za opredeljene zaposlene)²⁹. Institucije bi morale spremljati razvoj razlik v plačilu med spoloma ločeno za opredeljene zaposlene (razen članov upravljalnega organa), člane upravljalnega organa v njegovi vodstveni funkciji, člane upravljalnega organa v nadzorni funkciji in druge zaposlene. Institucije bi morale imeti politike, ki olajšujejo ponovno vključevanje zaposlenih po porodniškem, očetovskem ali starševskem dopustu.
102. Izvajanje standardov bi moralo biti namenjeno krepitvi stabilne ureditve upravljanja institucije in zmanjševanja tveganj, ki jim je izpostavljena institucija, zlasti operativnega tveganja in tveganja ugleda, ki lahko precej škodljivo vplivata na dobičkonosnost in vzdržnost institucije zaradi kazni, stroškov postopkov, omejitev, ki jih določijo pristojni organi, ali drugih finančnih ali kazenskih sankcij, ter zaradi izgube vrednosti blagovne znamke in zaupanja potrošnikov.
103. Upravljalni organ bi moral imeti jasne in dokumentirane politike za izpolnjevanje teh standardov. Te politike bi morale:
- a. zaposlene opozarjati, da je treba vse dejavnosti institucije opravljati v skladu z veljavno zakonodajo in korporativnimi vrednotami institucije;

²⁸ Glej tudi Direktivo 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu.

²⁹ Glej tudi Smernice EBA o politikah prejemkov, ki so nevtralne glede na spol.

- b. spodbujati zavedanje o tveganjih prek visoke kulture tveganj v skladu z oddelkom 9 smernic in posredovati pričakovanja upravljalnega organa, da dejavnosti ne bodo presegle sprejete nagnjenosti k prevzemanju tveganj in limitov tveganj, ki jih je določila institucija, ter ustreznih odgovornosti zaposlenih;
 - c. določiti načela ter navesti primere sprejemljivega in nesprejemljivega ravnanja, zlasti v povezavi z napačnim finančnim poročanjem in kršitvami, gospodarskim in finančnim kriminalom, ki med drugim vključuje goljufijo, pranje denarja in financiranje terorizma, protitrustovskimi praksami, finančnimi sankcijami, podkupovanjem in korupcijo, manipulacijo trga, napačno prodajo in drugimi kršitvami zakonov o varstvu potrošnikov ter davčnimi kaznivimi dejanji, storjenimi neposredno ali posredno, vključno prek nezakonitih ali prepovedanih shem dividend;
 - d. pojasniti, da se od zaposlenih poleg izpolnjevanja zakonskih zahtev in notranjih politik pričakuje, da bodo ravnali pravično in pošteno ter svoje naloge opravljali s potrebno spretnostjo, natančnostjo in skrbnostjo, in
 - e. zagotoviti, da se bodo zaposleni zavedali potencialnih notranjih in zunanjih disciplinskih ukrepov, pravnih ukrepov in sankcij, ki bi lahko sledili zaradi kršitev in nesprejemljivega ravnanja.
104. Institucije bi morale spremljati skladnost s takimi standardi in zagotavljati obveščenost zaposlenih, na primer z usposabljanjem. Institucije bi morale opredeliti funkcije, odgovorne za spremljanje skladnosti in ocenjevanje kršitev kodeksa ravnanja ali podobnega instrumenta, ter postopek za obravnavo njegovega neupoštevanja. O rezultatih bi bilo treba redno poročati upravljalnemu odboru.

11 Politika nasprotja interesov na ravni institucije

105. Upravljalni organ bi moral biti odgovoren za pripravo, potrditev in nadzor izvajanja ter vzdrževanje učinkovitih politik za odkrivanje, ocenjevanje, upravljanje in zmanjševanje ali preprečevanje dejanskih in potencialnih nasprotij interesov na ravni institucije, ki nastanejo na primer zaradi različnih dejavnosti in namenov institucije, različnih institucij v okviru bonitetne konsolidacije ali različnih poslovnih področij ali enot v instituciji, ali v razmerju do zunanjih deležnikov.
106. Institucije bi morale v okviru organizacijskih in upravnih ureditev sprejeti ustrezne ukrepe, ki bi preprečili, da bi nasprotja interesov škodovala interesom strank.
107. Ukrepi institucij za upravljanje in, če je primerno, zmanjšanje nasprotij interesov bi morali biti dokumentirani in bi morali med drugim vključevati:
- a. ustrezno ločevanje dolžnosti, na primer tako, da se dejavnosti, pri katerih se lahko pojavi nasprotje interesov, v verigi transakcij ali pri zagotavljanju storitev delegirajo različnim osebam ali da se nadzorne odgovornosti in odgovornosti poročanja v zvezi z

dejavnostmi, pri katerih se lahko pojavi nasprotje interesov, delegirajo različnim osebam;

- b. vzpostavitev informacijskih pregrad, na primer s fizičnim ločevanjem nekaterih poslovnih področij ali enot.

12 Politika nasprotja interesov za zaposlene³⁰

108. Upravljalni organ bi moral biti odgovoren za pripravo, potrditev in nadzor izvajanja ter vzdrževanje učinkovitih politik za odkrivanje, ocenjevanje, upravljanje in zmanjšanje ali preprečevanje dejanskih in morebitnih nasprotij med interesi institucije in zasebnimi interesi zaposlenih, vključno s člani upravljalnega organa, ki bi lahko škodljivo vplivali na opravljanje njihovih nalog in odgovornosti. Konsolidacijska institucija bi morala obravnavati interese v okviru politike nasprotja interesov na ravni celotne skupine na konsolidirani ali subkonsolidirani podlagi.
109. Namen politike bi moral biti odkrivanje nasprotij interesov zaposlenih, vključno z interesi njihovih najožjih družinskih članov. Institucije bi morale upoštevati, da lahko nasprotja interesov nastanejo ne le zaradi obstoječih, ampak tudi preteklih osebnih ali poklicnih razmerij. Če pride do nasprotij interesov, bi morale institucije oceniti, kako velika so, in odločiti o ustreznih ukrepih za njihovo zmanjševanje ter jih izvajati.
110. Kar zadeva nasprotja interesov, ki bi lahko bila posledica preteklih razmerij, bi morale institucije določiti primeren časovni okvir, v katerem morajo zaposleni poročati o takih nasprotjih interesov, saj lahko ta še vedno vplivajo na ravnanje zaposlenih in sodelovanje pri odločanju.
111. Politika bi morala zajemati vsaj naslednje okoliščine ali razmerja, v katerih bi lahko prišlo do nasprotja interesov:
- a. gospodarske interese (na primer delnice, druge lastniške pravice in članstva, finančno premoženje in druge gospodarske interese pri komercialnih strankah, pravice intelektualne lastnine, posojila, ki jih je institucija odobrila podjetju v lasti zaposlenih, članstvo v organu ali lastništvo organa ali subjekta z nasprotnimi interesi);
 - b. osebna in poklicna razmerja z lastniki kvalificiranih deležev v instituciji;
 - c. osebna ali poklicna razmerja z zaposlenimi v instituciji ali subjekti, ki spadajo v okvir bonitetne konsolidacije (na primer družinska razmerja);
 - d. drugo zaposlitev ali predhodno zaposlitev v bližnji preteklosti (na primer v petih letih);

³⁰ Ta oddelek bi bilo treba brati v povezavi s skupnimi smernicami ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij na podlagi Direktive 2013/36/EU in Direktive 2014/65/EU.

- e. osebna ali poslovna razmerja z zadevnimi zunanjimi deležniki (na primer povezanost s pomembnimi dobavitelji, svetovalnimi podjetji ali ponudniki drugih storitev) in
 - f. politični vpliv ali politična razmerja.
112. Ne glede na zgoraj navedeno bi morale institucije upoštevati, da lastništvo deležev institucije ali osebnih računov ali posojil ali uporaba drugih storitev institucije ne bi smeli privedi do stanja, da bi se za zaposlene štelo, da so v nasprotju interesov, če ne presegajo praga de minimis.
113. Politika bi morala določati postopke za poročanje in obveščanje funkcije, odgovorne v okviru politike. Zaposleni bi morali interno nemudoma razkriti vse zadeve, ki bi lahko ali so že ustvarile nasprotje interesov.
114. Politika bi morala razlikovati med dolgotrajnimi nasprotji interesov, ki jih je treba stalno obvladovati, in nasprotji interesov, ki se nepričakovano pojavijo v zvezi s posameznim dogodkom (na primer transakcija, izbira ponudnika storitve itd.) in se lahko obvladujejo z enkratnim ukrepom. V vseh primerih bi moral biti interes institucije v središču sprejetih odločitev.
115. Politika bi morala določati postopke, ukrepe, elemente dokumentacije in odgovornost za odkrivanje in preprečevanje nasprotij interesov, oceno njihovega obsega in sprejemanje blažilnih ukrepov. Taki postopki, elementi, odgovornosti in ukrepi bi morali vključevati:
- a. poveritev dejavnosti ali transakcij, ki povzročajo nasprotje interesov, različnim osebam;
 - b. preprečitev zaposlenim, ki so dejavni tudi zunaj institucije, da bi imeli v instituciji neprimeren vpliv v zvezi z zadevnimi drugimi dejavnostmi;
 - c. določitev odgovornosti članov upravljalnega organa, da se vzdržijo glasovanja o zadevah, v katerih se pojavlja nasprotje interesov ali v katerih bi bila objektivnost člana ali njegova zmožnost ustreznega izpolnjevanja obveznosti do institucije, sicer ogrožena;
 - d. preprečitev članom upravljalnega organa, da zasedejo vodilno mesto v konkurenčnih institucijah, razen če so v okviru institucij, ki pripadajo isti institucionalni shemi za zaščito, kot je določeno v členu 113(7) Uredbe (EU) št. 575/2013, kreditnih institucij, ki so stalno povezane s centralnim organom, kot je določeno v členu 10 Uredbe (EU) št. 575/2013, ali institucij v okviru bonitetne konsolidacije.
116. Politika bi morala zajemati zlasti tveganje nasprotja interesov na ravni upravljalnega organa in zagotavljati dovolj usmeritev za odkrivanje in upravljanje nasprotij interesov, ki bi lahko ovirala zmožnost članov upravljalnega organa za sprejemanje objektivnih in nepristranskih

odločitev, ki so v najboljšem interesu institucije. Institucije bi morale upoštevati, da lahko nasprotja interesov vplivajo na neodvisnost članov upravljalnega organa³¹.

117. Institucije bi morale pri zmanjševanju ugotovljenih nasprotij interesov članov upravljalnega organa dokumentirati sprejete ukrepe, vključno z utemeljitvijo njihove učinkovitosti pri zagotavljanju objektivnega odločanja.
118. Dejanska ali morebitna nasprotja interesov, ki so bila razkrita odgovorni funkciji v instituciji, bi bilo treba ustrezno oceniti in obvladovati. Če se odkrije nasprotje interesov pri zaposlenih, bi morala institucija dokumentirati sprejete odločitve, zlasti če so bili nasprotje interesov in z njim povezana tveganja sprejeti in če je sprejeto, da je to nasprotje interesov zadovoljivo zmanjšano ali odpravljeno.
119. Vsa dejanska in morebitna individualna ali kolektivna nasprotja interesov na ravni upravljalnega organa bi morala biti ustrezno dokumentirana, upravljalni organ pa bi moral biti o njih obveščen, jih obravnavati, o njih odločiti ter jih ustrezno obvladovati.

12.1 Politika glede nasprotja interesov v okviru posojil in drugih transakcij s člani upravljalnega organa in njihovimi povezanimi strankami

120. Upravljalni organ bi moral v okviru svojih politik glede nasprotij interesov pri zaposlenih (oddelek 12) in obvladovanja nasprotij interesov pri članih upravljalnega organa, kot je opredeljeno v odstavku 117, določiti okvir za ugotavljanje in obvladovanje nasprotij interesov v okviru dodeljevanja posojil in sklepanja drugih transakcij (npr. faktoring, zakup, nepremičninske transakcije itd.) s člani upravljalnega organa in njihovimi povezanimi strankami.
121. Institucije lahko brez poseganja v prenos Direktive 2013/36/EU³² v nacionalno zakonodajo upoštevajo dodatne kategorije povezanih strank, za katere v celoti ali delno uporabljajo okvir nasprotij interesov v zvezi s posojili in drugimi posli.
122. Okvir nasprotij interesov bi moral zagotoviti, da se odločitve v zvezi z odobritvijo posojil in sklepanjem drugih poslov s člani upravljalnega organa in njihovimi povezanimi strankami sprejemajo objektivno, brez neprimerne vpliva nasprotij interesov in da se te odločitve praviloma izvajajo pod običajnimi tržnimi pogoji.
123. Upravljalni organ bi moral določiti postopke odločanja, ki se uporabljajo za odobritev posojil članom upravljalnega organa in njihovim povezanim strankam ter sklepanje poslov z njimi. Ta okvir lahko določa razlikovanje med standardnimi poslovnimi transakcijami³³,

³¹ Glej tudi skupne smernice ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov upravljalnega organa in nosilcev ključnih funkcij na podlagi Direktive 2013/36/EU in Direktive 2014/65/EU.

³² Glej tudi baselsko temeljno načelo 20.

³³ Poslovne transakcije vključujejo posojila in druge transakcije (npr. zakup, faktoring, storitve v okviru prvih javnih ponudb, združitve in prevzeme, prodajo in nakup nepremičnin).

sklenjenimi v okviru običajnega poslovanja in pod običajnimi tržnimi pogoji, ter posojili in transakcijami zaposlenih, ki se sklenejo pod pogoji, ki so na voljo vsem zaposlenim. Poleg tega lahko okvir nasprotij interesov in postopek odločanja razlikujeta med pomembnimi in nepomembnimi posojili ter drugimi transakcijami, različnimi vrstami posojil in drugimi transakcijami ter stopnjo dejanskih ali morebitnih nasprotij interesov, ki jih lahko povzročijo.

124. Upravljalni organ bi moral v zvezi z okvirom nasprotij interesov določiti ustrezne pragove (npr. glede na vrsto produkta ali glede na pogoje), nad katerimi mora posojilo ali drug posel s članom upravljalnega organa ali njegovimi povezanimi strankami vedno odobriti upravljalni organ. Odločitve o pomembnih posojilih ali drugih pomembnih transakcijah s člani upravljalnega organa, ki se ne sklepajo pod običajnimi tržnimi pogoji, temveč pod pogoji, ki so na voljo vsem zaposlenim, bi moral vedno sprejemati upravljalni organ.
125. Član upravljalnega organa, ki je upravičen do takšnega pomembnega posojila ali druge pomembne transakcije, ali član, ki je povezan z nasprotno stranko, ne bi smel biti vključen v odločanje.
126. Pri odločanju o posojilu ali drugi transakciji s članom upravljalnega organa ali njegovimi povezanimi strankami bi morale institucije pred sprejetjem odločitve oceniti tveganje, ki bi mu bila lahko izpostavljena institucija zaradi transakcije.
127. Če so posojila urejena kot kreditna linija (npr. prekoračitve stanj na računih), je treba dokumentirati prvotno odločitev in njene spremembe. Kakršna koli uporaba takih dogovorjenih oblik posojil v dogovorjenih limitih se ne bi smela šteti za novo odločitev o posojilu članu upravljalnega organa ali njegovi povezani stranki. Kadar je sprememba kreditne linije bistvena v skladu s politiko institucije, je treba sprejeti novo oceno in odločitev.
128. Za zagotovitev skladnosti s politikami glede nasprotja interesov bi morale institucije zagotoviti, da se vsi ustrezni postopki notranje kontrole v celoti uporabljajo za posojila in druge transakcije s člani upravljalnega organa ali njihovimi povezanimi strankami ter da je na ravni upravnega organa v njegovi nadzorni funkciji vzpostavljen ustrezen okvir nadzora.

12.2 Dokumentacija o posojilih članom upravljalnega organa in njihovim povezanim strankam ter dodatne informacije

129. Za namene člena 88(1) Direktive 2013/36/EU bi morale institucije pravilno dokumentirati podatke o posojilih³⁴ članom upravljalnega organa in njihovim povezanim strankam, pri čemer bi morale vključiti vsaj naslednje:
 - a. ime dolžnika in njegov status (tj. član upravljalnega organa ali povezana stranka), ter pri posojilih povezani stranki ime člana upravljalnega organa, s katerim je stranka povezana, in naravo razmerja s povezano stranko;

³⁴ Glej tudi smernice EBA o dajanju posojil, ki so na voljo na naslovu: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/credit-risk/guidelines-on-loan-origination-and-monitoring>.

- b. vrsto/naravo posojila in znesek;
 - c. pogoje, ki veljajo za posojilo;
 - d. datum odobritve posojila;
 - e. ime posameznika ali organa, ki sprejme odločitev o odobritvi posojila in veljavnih pogojih, in njegovo sestavo;
 - f. dejstvo (da/ne), ali je bilo posojilo odobreno pod tržnimi pogoji, ter
 - g. dejstvo (da/ne), ali je bilo posojilo odobreno pod pogoji, ki so na voljo vsem zaposlenim.
130. Institucije bi morale zagotoviti, da je dokumentacija o vseh posojilih članom upravljalnega organa in njihovim povezanim strankam popolna in posodobljena ter da lahko institucija pristojnim organom na zahtevo brez nepotrebnega odlašanja da na voljo celotno dokumentacijo v ustrezni obliki.
131. Za posojilo članu upravljalnega organa ali njegovim povezanim strankam nad zneskom 200 000 EUR bi morale institucije pristojnemu organu na zahtevo predložiti naslednje dodatne informacije:
- a. odstotek posojila in odstotek vsote vseh neporavnanih zneskov posojil istemu dolžniku v primerjavi z:
 - i. vsoto njegovega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala ter
 - ii. navadnim lastniškim temeljnim kapitalom institucije;
 - b. informacije o tem, ali je posojilo del velike izpostavljenosti³⁵, in
 - c. relativno utež seštevka vseh neporavnanih zneskov posojil istemu dolžniku, izračunano kot odstotek, tako da se skupni neporavnani znesek deli s skupnim zneskom vseh neporavnanih posojil članom upravljalnega organa in njihovim povezanim strankam.

13 Notranji postopki obveščanja o kršitvah

132. Institucije bi morale vzpostaviti in vzdrževati ustrezne notranje politike in postopke obveščanja o kršitvah, da lahko zaposleni prek posebnih, neodvisnih in avtonomnih kanalov poročajo o morebitnih ali dejanskih kršitvah regulativnih ali notranjih zahtev, ki med drugim vključujejo zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, in nacionalnih predpisov o prenosu Direktive 2013/36/EU. Ne bi se smelo zahtevati, da imajo zaposleni, ki poročajo, dokaze o kršitvi, vendar pa bi morali biti dovolj zanesljivo prepričani, da je kršitev res nastala, kar bi bil zadosten razlog za začetek preiskave. Institucije bi morale izvajati tudi ustrezne procese in postopke, ki zagotavljajo njihovo izpolnjevanje obveznosti v okviru nacionalnega izvajanja

³⁵ Glej tudi del IV Uredbe (EU) št. 575/2013 in zlasti člen 392.

Direktive (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije.

133. Zaradi preprečevanja nasprotja interesov bi morale biti mogoče kršitve prijaviti tudi izven običajnih poti poročanja (na primer prek funkcije spremljanja skladnosti poslovanja, funkcije notranje revizije, ali neodvisnega notranjega postopka za prijavo kršitev). Postopki obveščanja o kršitvah bi morali zagotavljati varstvo osebnih podatkov osebe, ki prijavi kršitev, in fizične osebe, ki je domnevno odgovorna za kršitev, v skladu z Uredbo (EU) 2016/679³⁶ (SUVP).
134. Postopki obveščanja o kršitvah bi morali biti na razpolago vsem zaposlenim v instituciji.
135. Informacije, ki jih posredujejo zaposleni s postopki obveščanja o kršitvah, bi morale biti, če je primerno, dane na voljo upravljalnemu organu ali drugi odgovorni funkciji, opredeljeni v notranji politiki obveščanja o kršitvah. Informacije se na zahtevo zaposlenega, ki prijavi kršitev, upravljalnemu organu in drugim odgovornim funkcijam posredujejo anonimno. Institucije lahko zagotovijo tudi postopek prijave nepravilnosti, ki omogoča anonimno prijavo.
136. Institucije bi morale zagotoviti ustrezno varstvo osebe, ki prijavi kršitev, pred negativnimi učinki, na primer pred maščevanjem, diskriminacijo ali drugimi vrstami nepravilnega ravnanja. Institucija bi morala zagotoviti, da nihče, ki je pod nadzorom institucije, ne šikanira osebe, ki je prijavila kršitev, in sprejeti ustrezne ukrepe zoper odgovorne za kakršno koli šikaniranje.
137. Institucije bi morale tudi varovati osebe, ki so bile predmet poročanja, pred kakršnimi koli negativnimi učinki v primeru, da se s preiskavo ne najdejo dokazi, ki bi utemeljili ukrepanje proti navedenim osebam. Če se sprejmejo ukrepi, jih mora institucija sprejeti tako, da zaščiti zadevne osebe pred nenamernimi negativnimi učinki, ki presegajo namen sprejetih ukrepov.
138. Notranji postopki obveščanja o kršitvah bi morali zlasti:
 - a. biti dokumentirani (na primer v priročniku za zaposlene);
 - b. določati jasna pravila, ki bi zagotavljala, da se informacije o osebi, ki poroča, in osebi, o kateri se poroča, ter o kršitvi obravnavajo zaupno, v skladu z Uredbo (EU) 2016/679, razen če se na podlagi nacionalne zakonodaje v okviru nadaljnjih preiskav ali poznejših sodnih postopkov ne zahteva razkritje;
 - c. zaščititi zaposlene, ki izrazijo pomisleke, pred šikaniranjem zaradi razkritja kršitev, o katerih je treba poročati;

³⁶ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov).

- d. zagotoviti, da se morebitne ali dejanske kršitve, ki so predmet opozorila, ocenijo in posredujejo na višjo raven, po potrebi tudi ustreznemu pristojnemu organu ali pravosodnemu organu;
- e. zagotoviti, če je to mogoče, da oseba, ki je prijavila morebitno ali dejansko kršitev, prejme potrdilo o prejemu informacij;
- f. zagotoviti spremljanje rezultata preiskave prijavljene kršitve in
- g. zagotoviti vodenje ustrezne evidence.

14 Prijava kršitev pristojnim organom

139. Pristojni organi bi morali vzpostaviti učinkovite in zanesljive mehanizme, ki bi zaposlenim v institucijah omogočali poročanje pristojnim organom o ustreznih morebitnih ali dejanskih kršitvah zakonskih zahtev, med drugim tudi zahtev iz Uredbe (EU) št. 575/2013 in nacionalnih predpisov o prenosu Direktive 2013/36/EU. Ti mehanizmi naj vključujejo vsaj:
- a. posebne postopke za prejem poročil o kršitvah in spremljanju, na primer posebno službo, enoto ali funkcijo za prijavo nepravilnosti;
 - b. ustrezno zaščito, kot je navedeno v oddelku 13;
 - c. varstvo osebnih podatkov fizične osebe, ki prijavi kršitev, in fizične osebe, ki je domnevno odgovorna za kršitev, v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 (SUVF), in
 - d. jasne postopke, kot je opredeljeno v oddelku 13.
140. Pristojni organi lahko brez poseganja v možnost prijave kršitev prek mehanizmov zaposlene spodbujajo, naj najprej poskušajo uporabiti notranje postopke prijave kršitev svojih institucij.

Naslov V – Ureditev in mehanizmi notranjih kontrol

15 Ureditev notranjih kontrol

141. Institucije bi morale razviti in vzdrževati kulturo, ki spodbuja pozitiven odnos do kontroliranja tveganj in skladnosti v instituciji ter zanesljivo in celovito ureditev notranjih kontrol. V tem okviru bi morala biti poslovna področja institucije odgovorna za upravljanje tveganj, ki nastanejo pri opravljanju dejavnosti, ter imeti vzpostavljen nadzor za zagotavljanje skladnosti z notranjimi in zunanjimi zahtevami. Kot del te ureditve bi morale imeti institucije funkcije notranjih kontrol, ki imajo za opravljanje svojih nalog ustrezna in zadostna pooblastila, dovolj visok položaj in dostop do upravljalnega organa, ter ureditev upravljanja tveganj.

142. Ureditev notranjih kontrol bi morala biti na individualni podlagi prilagojena posebnostim dejavnosti posamezne institucije, njeni zapletenosti in povezanim tveganjem, ob upoštevanju skupine. Institucije bi morale organizirati izmenjavo potrebnih informacij, ki bi zagotavljala, da vsak upravljalni organ, poslovno področje in notranja enota, vključno z vsako funkcijo notranjih kontrol, lahko opravlja svoje naloge. To na primer pomeni potrebno izmenjavo ustreznih podatkov med poslovnimi področji in funkcijo spremljanja skladnosti poslovanja ter funkcijo spremljanja skladnosti na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, kjer je to ločena kontrolna funkcija, na ravni skupine ter med vodji funkcij notranjih kontrol na ravni skupine in upravljalnim organom institucije.
143. Institucije bi morale izvajati ustrezne procese in postopke, ki zagotavljajo, da izpolnjujejo svoje obveznosti v okviru boja proti pranju denarja in financiranju terorizma. Institucije bi morale oceniti svojo izpostavljenost tveganjem iz naslova pranja denarja in financiranja terorizma, in po potrebi sprejeti blažilne ukrepe za zmanjšanje teh tveganj ter z njimi povezanih operativnih tveganj in tveganja ugleda. Institucije bi morale sprejeti ukrepe za zagotovitev, da so njihovi zaposleni seznanjeni s takimi tveganji pranja denarja in financiranja terorizma ter vplivom pranja denarja in financiranja na institucijo in celovitost finančnega sistema.
144. Ureditev notranjih kontrol bi morala zajemati organizacijo v celoti, vključno z odgovornostmi in nalogami upravljalnega organa, ter dejavnosti vseh poslovnih področij in notranjih enot, vključno s funkcijami notranje kontrole, dejavnostmi v zunanem izvajanju in distribucijskimi potmi.
145. Ureditev notranjih kontrol institucije bi morala zagotoviti:
- a. učinkovite in uspešne operacije;
 - b. skrbno poslovanje;
 - c. ustrezno odkrivanje, merjenje in zmanjševanje tveganj;
 - d. zanesljivost finančnih in nefinančnih informacij, ki so predmet notranjega in zunanega poročanja;
 - e. trdne upravne in računovodske postopke ter
 - f. skladnost z zakoni in drugimi predpisi, nadzorniškimi zahtevami ter notranjimi politikami, procesi, pravili in sklepi institucije.

16 Izvajanje ureditve notranjih kontrol

146. Upravljalni organ bi moral biti odgovoren za vzpostavitev in spremljanje ustreznosti in učinkovitosti ureditve, postopkov in mehanizmov notranjih kontrol ter za nadzor vseh

poslovnih področij in notranjih enot, vključno s funkcijami notranjih kontrol (na primer upravljanje tveganj, spremljanje skladnosti poslovanja, skladnost s predpisi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, kjer je to ločeno od funkcije spremljanja skladnosti poslovanja, in funkcije notranje revizije). Institucije bi morale vzpostaviti, vzdrževati in redno posodabljeni pisne politike, mehanizme in postopke notranjih kontrol, ki bi jih moral odobriti upravljalni organ.

147. Institucija bi morala imeti vzpostavljen jasen, pregleden in dokumentiran postopek odločanja ter jasno razdelitev odgovornosti in pooblastil v ureditvi notranjih kontrol, vključno s poslovnimi področji, notranjimi enotami in funkcijami notranjih kontrol.
148. Institucije bi morale o navedenih politikah, mehanizmih in postopkih obvestiti vse zaposlene, in sicer ob vsaki večji spremembi.
149. Institucije bi morale pri izvajanju ureditve notranjih kontrol vzpostaviti ustrezno ločevanje nalog, na primer tako, da različne zaposlene zadolžijo za izvajanje dejavnosti, ki bi pri obdelavi transakcij ali pri opravljanju storitev sicer povzročile nasprotja interesov, ali tako, da različne zaposlene zadolžijo za nadzor in poročanje o dejavnostih, ki povzročajo nasprotje interesov, ter določiti informacijske pregrade, na primer s fizičnim ločevanjem nekaterih oddelkov.
150. Funkcije notranjih kontrol bi morale preverjati pravilno izvajanje politik, mehanizmov in postopkov, določenih v okviru notranjih kontrol na ustreznih področjih, za katera so pristojne.
151. Funkcije notranjih kontrol bi morale upravljalnemu organu redno posredovati pisna poročila o ugotovljenih večjih pomanjkljivostih. Ta poročila bi morala za vsako na novo ugotovljeno večjo pomanjkljivost vključevati relevantna tveganja, oceno vpliva, priporočila in korektivne ukrepe, ki jih je treba sprejeti. Upravljalni organ bi moral na podlagi ugotovitev funkcij notranje kontrole pravočasno in učinkovito ukrepati ter zahtevati primerne popravne ukrepe. Vzpostaviti bi bilo treba formalni postopek za ukrepanje na podlagi ugotovitev in sprejetje korektivnih ukrepov.

17 Ureditev upravljanja tveganj

152. Kot del skupne ureditve notranjih kontrol bi morale imeti institucije celotno ureditev upravljanja tveganj za celotno institucijo, ki bi obsegala vsa poslovna področja in notranje enote, vključno s funkcijo notranjih kontrol, in upoštevala ekonomsko razsežnost vseh izpostavljenosti tveganjem. Ureditev upravljanja tveganj bi morala instituciji omogočati sprejemanje informiranih odločitev o prevzemanju tveganj. Ureditev upravljanja tveganj bi morala obsegati bilančna in zunajbilančna tveganja ter dejanska in prihodnja tveganja, ki bi jim lahko bila izpostavljena institucija. Tveganja bi bilo treba ocenjevati od spodaj navzgor in od zgoraj navzdol, znotraj poslovnih področij in zunaj njih, z dosledno terminologijo in skladnimi metodologijami po vsej instituciji ter na konsolidirani in subkonsolidirani ravni. V ureditev upravljanja tveganj bi bilo treba zajeti vsa pomembna tveganja, ob ustreznem upoštevanju finančnih in nefinančnih tveganj, vključno s kreditnim, tržnim in likvidnostnim

tveganjem, tveganjem koncentracije, operativnim in informacijskim tveganjem, tveganjem ugleda, pravnim tveganjem, tveganjem ravnanja, tveganja skladnosti s predpisi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter drugega finančnega kriminala, okoljskimi, socialnimi in upravljavskimi tveganji ter strateškimi tveganji.

153. Ureditev upravljanja tveganj bi morala vključevati politike, postopke, limitov tveganj in kontrole tveganj ter zagotavljati ustrezno, pravočasno in nenehno odkrivanje, merjenje ali ocenjevanje, spremljanje, upravljanje in zmanjševanje tveganj ter poročanje o tveganju na ravni poslovnega področja, institucije in na konsolidirani ali subkonsolidirani ravni.
154. Ureditev upravljanja tveganj institucije bi morala zagotavljati posebne usmeritve o izvajanju njenih strategij. Te usmeritve bi morale po potrebi določati in vzdrževati notranje limite tveganj, ki so v skladu z nagnjenostjo institucije k prevzemanju tveganj ter sorazmerne z njenim preudarnim poslovanjem, finančno močjo, kapitalsko osnovo in strateškimi cilji. Profil tveganosti institucije bi se moral ohranjati znotraj teh vzpostavljenih limitov tveganj. Ureditev upravljanja tveganj bi morala zagotoviti, da je v primeru kršitev limitov tveganj opredeljen postopek eskalacije za posredovanje kršitev na višjo raven in njihovo obravnavo z ustreznim postopkom nadaljnjega spremljanja.
155. Ureditev upravljanja tveganj bi moral biti predmet neodvisnih notranjih ali zunanjih pregledov, ki jih izvede funkcija notranje revizije, in rednih ponovnih ocen na podlagi nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganj, ob upoštevanju informacij funkcije upravljanja tveganj in komisije za tveganja, če je ustanovljena. Med dejavniki, ki bi jih bilo treba upoštevati, so notranji in zunanji dogodki, vključno z bilanco stanja in spremembami prihodkov; vsako povečanje zapletenosti poslovanja institucije, profila tveganosti ali operativne strukture; geografska prisotnost; združitve in prevzemi ter uvedba novih produktov ali poslovnih področij.
156. Pri odkrivanju in merjenju ali ocenjevanju tveganj bi morala institucija razviti ustrezne metodologije, vključno z orodji, usmerjenimi v prihodnost in v preteklost. Te metodologije bi morale omogočati združevanje izpostavljenosti tveganjem po poslovnih področjih in omogočati odkrivanje koncentracij tveganj. Orodja bi morala vključevati ocenjevanje dejanskega profila tveganosti glede na nagnjenost institucije k prevzemanju tveganj ter odkrivanje in ocenjevanje morebitnih in stresnih izpostavljenosti tveganju v različnih predvidenih neugodnih okoliščinah glede na sposobnost institucije za prevzemanje tveganj. Orodja bi morala zagotavljati informacije o vseh prilagoditvah profila tveganosti, ki bi lahko bile potrebne. Institucije bi morale sprejeti ustrezno konservativne predpostavke pri pripravi stresnih scenarijev.
157. Institucija bi morala upoštevati, da so rezultati metodologij kvantitativnih ocen, vključno s testiranjem izjemnih situacij, zelo odvisni od omejitev in predpostavk modelov (vključno z resnostjo in trajanjem šoka in osnovnih tveganj). Modeli, ki kažejo zelo visoke donose ekonomskega kapitala, so na primer lahko posledica pomanjkljivosti modelov (na primer izključitve nekaterih pomembnih tveganj) in ne rezultat odlične strategije ali njenega izvajanja

s strani institucije. Določitev ravni tveganj zato ne bi smela temeljiti le na kvantitativnih informacijah ali rezultatih modela; zajemati bi morala tudi kvalitativni pristop (vključno s strokovno presojo in kritično analizo). Posebej bi bilo treba obravnavati pomembne trende in podatke makroekonomskega okolja za opredelitev njihovega morebitnega vpliva na izpostavljenosti in portfelje.

158. Končno odgovornost za oceno tveganj ima izključno institucija, ki bi torej morala svoja tveganja kritično ovrednotiti in se ne opirati izključno na zunanje ocene. Institucija bi na primer morala ovrednotiti nabavljeni model tveganj in ga prilagoditi glede na svoje okoliščine, da bi zagotovila natančno in celovito zajetje tveganj in njihovo analizo.
159. Institucije bi se morale v celoti zavedati omejitev modelov in metrik ter uporabljati ne le kvantitativna, ampak tudi kvalitativna orodja za oceno tveganj (vključno s strokovno presojo in kritično analizo).
160. Institucije lahko poleg lastnih ocen uporabljajo zunanje ocene tveganj (vključno z zunanjimi bonitetnimi ocenami ali modeli tveganj, nabavljenimi od zunanjih ponudnikov). Institucije bi morale biti v celoti seznanjene z natančnim obsegom takih ocen in njihovih omejitev.
161. Vzpostaviti bi bilo treba mehanizme za redno in pregledno poročanje, tako da upravljalni organ, njegova komisija za tveganja, če ga ima, in vse zadevne enote v instituciji pravočasno dobijo natančna, jedrnata, razumljiva in smiselna poročila ter si lahko izmenjajo pomembne informacije o ugotavljanju, merjenju ali ocenjevanju, spremljanju in obvladovanju tveganj. Okvir poročanja bi moral biti dobro opredeljen in dokumentiran.
162. Učinkovito sporočanje informacij, zavedanje o tveganjih in strategija tveganj so ključni za celoten proces upravljanja tveganj, vključno s postopkom pregleda in odločanja, ter pomagajo preprečevati odločitve, zaradi katerih bi se tveganje lahko nenadzorovano povečalo. Učinkovito poročanje o tveganjih vključuje dosledno notranje upoštevanje strategije tveganj in zadevnih podatkov o tveganjih (na primer izpostavljenosti in ključnih dejavnikov tveganj) ter obveščanje o njih, in sicer horizontalno v celotni instituciji ter navzgor in navzdol po vodstveni hierarhiji.

18 Novi produkti in pomembne spremembe³⁷

163. Institucija bi morala imeti vzpostavljeno dobro dokumentirano politiko odobritve novih produktov (politika PONP), ki jo odobri upravljalni organ in se nanaša na razvoj trgov, produktov in storitev, pomembne spremembe obstoječih trgov in storitev ter izjemne transakcije. Politika PONP bi morala zajemati tudi večje spremembe z njimi povezanih postopkov (na primer nove ureditve za zunanje izvajanje) in sistemov (na primer postopki informacijskih sprememb). Politika PONP bi morala zagotoviti, da so odobreni produkti in

³⁷ Glej tudi smernice EBA o nadzoru produktov in zahtevah za upravljanje za proizvajalce in distributerje bančnih produktov za prebivalstvo, na voljo na naslovu <https://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-final-product-oversight-and-governance-requirements-for-manufactures-and-distributors-of-retail-banking-products>.

spremembe skladni s strategijo tveganj in nagnjenostjo institucije k prevzemanju tveganj ter z ustreznimi omejitvami za institucijo ali da se izvedejo potrebne spremembe.

164. Večje spremembe ali izjemne transakcije lahko vključujejo združitve in prevzeme, vključno z morebitnimi posledicami pomanjkanja potrebne skrbnosti, zaradi katerega se ne opredelijo tveganja in obveznosti po združitvi; vzpostavitev struktur (npr. nove podrejene družbe ali enonamenska podjetja, novi produkti, spremembe sistemov ali ureditve ali postopkov upravljanja tveganj ter spremembe organizacije institucije).
165. Institucija bi morala imeti vzpostavljene posebne postopke za ocenjevanje skladnosti s temi politikami, ob upoštevanju prispevka funkcije upravljanja tveganj. To bi moralo vključevati sistematično predhodno oceno in dokumentirano mnenje funkcije spremljanja skladnosti za nove produkte ali pomembne spremembe obstoječih produktov.
166. Politika PONP institucije bi morala zajemati vsak dejavnik, ki ga je treba upoštevati pred odločitvijo za vstop na nove trge, posel z novimi produkti, uvedbo nove storitve ali izvedbo pomembne spremembe obstoječih produktov ali storitev. Vključevati bi morala tudi opredelitev pojmov nov produkt/trg/posel in pomembne spremembe za uporabo v organizaciji in notranje funkcije, ki se vključijo v postopek odločanja.
167. Politika PONP bi morala opredeliti glavna vprašanja, ki jih je treba obravnavati pred sprejetjem odločitve. Ta bi morala vključevati skladnost s predpisi, računovodstvo, modele oblikovanja cen, učinke na profil tveganosti, kapitalsko ustreznost in dobičkonosnost, razpoložljivost ustreznih virov trgovalnega, zalednega in spremljevalnega oddelka ter ustreznih notranjih orodij in strokovnega znanja za razumevanje in spremljanje povezanih tveganj. Poleg tega bi morale institucije za izpolnjevanje obveznosti iz Direktive (EU) 2015/849 opredeliti in oceniti tveganje za pranje denarja in financiranje terorizma, povezano z novim produktom ali poslovno prakso, ter določiti ukrepe, ki jih je treba sprejeti za zmanjšanje teh tveganj. Pri odločitvi o začetku izvajanja nove dejavnosti bi bilo treba jasno navesti poslovno enoto in posameznike, ki bodo odgovorni zanjo. Nova dejavnost se ne bi smela začeti izvajati, dokler niso na razpolago ustrezni viri, ki omogočajo razumevanje in upravljanje povezanih tveganj.
168. Funkcija upravljanja tveganj in funkcija spremljanja skladnosti poslovanja bi morali sodelovati pri odobritvi novih produktov ali pomembnih spremembah obstoječih produktov, postopkov in sistemov. Njun prispevek bi moral vključevati celovito in objektivno oceno tveganj iz naslova novih dejavnosti na podlagi vrste različnih scenarijev, morebitnih pomanjkljivosti v ureditvah institucije za upravljanje tveganj in notranjih kontrol ter sposobnosti institucije za učinkovito upravljanje vseh novih tveganj. Funkcija upravljanja tveganj bi morala imeti tudi jasen pregled nad uvajanjem novih produktov (ali pomembnimi spremembami obstoječih produktov, postopkov in sistemov) po različnih poslovnih področjih in portfeljih ter pooblastilo, da zahteva, naj se v primeru sprememb obstoječih produktov izvede formalni postopek na podlagi politike PONP.

19 Neodvisne funkcije notranjih kontrol

169. Funkcije notranjih kontrol bi morale vključevati funkcijo upravljanja tveganj (glej oddelek 20), funkcijo spremljanja skladnosti poslovanja (glej oddelek 21) in funkcijo notranje revizije (glej oddelek 22). Funkcija notranje revizije bi morala redno pregledovati funkciji upravljanja tveganja in spremljanja skladnosti poslovanja. Odgovornosti kontrolnih funkcij vključujejo tudi zagotavljanje skladnosti z zahtevami glede preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma.
170. Operativne naloge funkcij notranjih kontrol se lahko s soglasjem upravljalnih organov zadevne institucije oddajo zunanjim izvajalcem, ob upoštevanju meril sorazmernosti iz naslova I, konsolidacijski instituciji ali drugemu subjektu v okviru skupine ali zunaj nje. Tudi če so operativne naloge notranjih kontrol delno ali v celoti oddane zunanjim izvajalcem, sta za te dejavnosti in vzdrževanje funkcije notranjih kontrol v instituciji še vedno odgovorna vodja zadevne funkcije notranje kontrole in upravljalni organ.
171. Brez poseganja v nacionalno zakonodajo, s katero se izvaja Direktiva (EU) 2015/849, bi morale institucije odgovornost za zagotavljanje, da institucija izpolnjuje zahteve iz navedene direktive ter politike in postopke institucije, prenesti na zaposlenega (npr. vodjo oddelka za spremljanje skladnosti poslovanja). Institucije lahko vzpostavijo ločeno funkcijo spremljanja skladnosti s predpisi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma kot funkcijo neodvisne kontrole³⁸. Omogočiti bi bilo treba, da lahko oseba, odgovorna za spremljanje skladnosti s predpisi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, po potrebi neposredno poroča upravljalnemu organu v okviru njegove upravne in nadzorne funkcije.

19.1 Vodje funkcij notranjih kontrol

172. Vodje funkcij notranjih kontrol morajo biti vzpostavljeni na hierarhično dovolj visoki ravni, ki jim zagotavlja ustrezna pooblastila in dovolj visok položaj, potreben za izvajanje njihovih dejavnosti. Ne glede na splošno odgovornost upravljalnega organa bi morali biti vodje funkcij notranjih kontrol neodvisni od poslovnih področij ali enot, ki jih nadzorujejo. V ta namen bi morali vodje funkcij upravljanja tveganj, skladnosti poslovanja in notranje revizije poročati in biti odgovorni neposredno upravljalnemu organu, ki bi moral pregledovati tudi njihovo delo.
173. Vodje funkcij notranjih kontrol bi morali imeti po potrebi dostop do upravljalnega organa v njegovi nadzorni funkciji in mu neposredno poročati, da izrazijo pomisleke in nadzorno funkcijo po potrebi opozorijo na posebne dogodke, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na institucijo. To vodjem funkcij notranjih kontrol ne bi smelo preprečiti poročanja v okviru običajnih linij poročanja.

³⁸ Glej tudi smernice EBA o funkciji skladnosti s predpisi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (trenutno v pripravi).

174. Institucije bi morale imeti vzpostavljene dokumentirane postopke za dodelitev položaja vodje funkcije notranje kontrole in za odvzem njegovih pristojnosti. V skladu s členom 76(5) Direktive 2013/36/EU vodje funkcij notranje kontrole ni mogoče razrešiti brez predhodne odobritve upravljalnega organa v nadzorni funkciji. V pomembnih institucijah bi morali biti pristojni organi nemudoma obveščeni o odobritvi in glavnih razlogih za razrešitev vodje funkcije notranje kontrole.

19.2 Neodvisnost funkcij notranje kontrole

175. Neodvisnost funkcij notranjih kontrol zahteva izpolnjevanje naslednjih pogojev:
- a. njihovi zaposleni ne opravljajo nobenih operativnih nalog, ki spadajo v obseg dejavnosti, ki naj bi jih funkcije notranjih kontrol spremljale in kontrolirale;
 - b. organizacijsko so ločene od dejavnosti, ki jih spremljajo in kontrolirajo;
 - c. ne glede na splošno odgovornost članov upravljalnega organa institucije vodja funkcije notranje kontrole ne bi smel biti podrejen osebi, ki je odgovorna za upravljanje dejavnosti, ki jih funkcija notranje kontrole spremlja in nadzoruje, ter
 - d. prejemki zaposlenih v funkcijah notranjih kontrol niso povezani z uspešnostjo dejavnosti, ki jih funkcija notranje kontrole spremlja in kontrolira, in tudi sicer ne smejo ogrožati njihove objektivnosti³⁹.

19.3 Združevanje funkcij notranjih kontrol

176. Ob upoštevanju meril glede sorazmernosti iz naslova I se funkciji upravljanja tveganj in spremljanja skladnosti poslovanja lahko združita. Funkcija notranje revizije ne bi smela biti združena z drugo funkcijo notranje kontrole.

19.4 Viri funkcij notranjih kontrol

177. Funkcije notranjih kontrole bi morale imeti zadostne vire. Morale bi imeti dovolj usposobljenih zaposlenih (na ravni nadrejene in podrejene ravni). Zaposleni bi morali ostati usposobljeni ves čas, za kar bi se jim moralo zagotoviti primerno izobraževanje.
178. Na razpolago bi morale imeti tudi ustrezne informacijske sisteme (IT) in podporo, z dostopom do notranjih in zunanjih informacij, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje svojih odgovornosti. Morale bi imeti dostop do vseh potrebnih informacij v zvezi z vsemi poslovnimi področji in relevantnimi tveganji podrejenimi družbami, zlasti tistimi, ki bi lahko bile vir velikih tveganj za institucije.

³⁹ Glej tudi smernice EBA o preudarnih politikah prejemkov, na voljo na naslovu <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/remuneration/guidelines-on-sound-remuneration-policies>.

20 Funkcija upravljanja tveganj

179. Institucije bi morale vzpostaviti funkcijo upravljanja tveganj, ki pokriva celotno institucijo. Ob upoštevanju meril sorazmernosti iz naslova I bi morala imeti funkcija upravljanja tveganj dovolj pooblastil, dovolj visok položaj in dovolj sredstev za izvajanje politik v zvezi z upravljanjem tveganj ter ureditve upravljanja tveganj, kot je opredeljeno v oddelku 17.
180. Funkcija upravljanja tveganj bi morala imeti po potrebi neposreden dostop do upravljalnega organa v nadzorni funkciji ter njegovih morebitnih komisij, zlasti s komisijo za tveganja.
181. Funkcija upravljanja tveganj bi morala imeti dostop do vseh poslovnih področij ali drugih notranjih enot, ki bi lahko ustvarjale tveganja, ter do zadevnih podrejenih družb in podružnic.
182. Zaposleni v funkciji upravljanja tveganj bi morali imeti dovolj znanj, veščin in izkušenj v zvezi s tehnikami in postopki upravljanja tveganj, trgi in produkti ter dostop do rednega usposabljanja.
183. Funkcija upravljanja tveganj bi morala biti neodvisna od poslovnih področij in enot, katerih tveganja kontrolira, vendar pa sodelovanje med njimi ne bi smelo biti prepovedano. Sodelovanje operativnih funkcij in funkcije upravljanja tveganj bi moralo olajšati doseganje cilja, da so vsi zaposleni v instituciji odgovorni za upravljanje tveganj.
184. Funkcija upravljanja tveganj bi morala biti osrednja značilnost institucije, strukturirana tako, da lahko izvaja politike tveganj in nadzoruje ureditev upravljanja tveganj. Imeti bi morala ključno vlogo pri zagotavljanju, da ima institucija vzpostavljene učinkovite postopke za upravljanje tveganj. Dejavno bi morala sodelovati pri vseh pomembnih odločitvah o upravljanju tveganj.
185. Pomembne institucije se lahko odločijo za vzpostavitev namenskih funkcij upravljanja tveganj za posamezna pomembna poslovna področja. Vendar bi morala biti vzpostavljena centralna funkcija upravljanja tveganj, vključno s funkcijo upravljanja tveganj skupine v konsolidacijski instituciji, ki bi imela celovit pregled nad vsemi tveganji v instituciji in skupini ter bi zagotavljala upoštevanje strategije tveganj.
186. Funkcija upravljanja tveganj bi morala zagotavljati pomembne neodvisne informacije, analize in strokovne presoje o izpostavljenosti tveganjem ter nasvete o predlogih in odločitvah o tveganjih, ki jih sprejemajo poslovna področja ali notranje enote, ter obveščati upravljalni organ, ali so skladni s strategijo tveganj institucije in njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganj. Priporoči lahko izboljšave ureditve upravljanja tveganj in korektivne ukrepe za odpravo kršitev politik, postopkov in limitov tveganj.

20.1 Vloga funkcije upravljanja tveganj pri strategiji in odločitvah

187. Funkcija upravljanja tveganj bi morala dejavno sodelovati v začetnih fazah priprave strategije tveganj institucije ter zagotavljati, da ima institucija vzpostavljene učinkovite postopke upravljanja tveganj. Upravljalnemu organu bi morala zagotavljati vse ustrezne informacije o tveganjih, da bi mu omogočila določiti stopnjo nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganj. Ocenjevati bi morala trdnost in vzdržnost strategije tveganj ter nagnjenosti k prevzemanju tveganj. Zagotavljati bi morala ustrezno prilagoditev limitov tveganj nagnjenosti k prevzemanju tveganj. Funkcija upravljanja tveganj bi morala tudi ocenjevati strategije tveganj in nagnjenosti k prevzemanju tveganj poslovnih enot, vključno s cilji, ki jih predlagajo poslovne enote, ter sodelovati pri odločanju, preden upravljalni organ sprejme odločitev glede strategij tveganj in nagnjenosti k prevzemanju tveganj. Cilji bi morali biti uresničljivi in skladni s strategijo tveganj institucije.
188. Vključevanje funkcije upravljanja tveganj v postopek odločanja bi moralo zagotavljati, da se ugotovitve glede tveganj ustrezno upoštevajo. Vendar bi morali biti za sprejete odločitve odgovorni poslovne in notranje enote ter končno upravljalni organ.

20.2 Vloga funkcije upravljanja tveganj pri večjih spremembah

189. V skladu z oddelkom 18 bi morala funkcija upravljanja tveganj pred sprejetjem odločitev glede večjih sprememb ali izrednih transakcij sodelovati pri ocenjevanju vpliva takih sprememb in izrednih transakcij na tveganja institucije in skupine na splošno ter poročati o svojih ugotovitvah neposredno upravljalnemu organu pred sprejetjem odločitve.
190. Funkcija upravljanja tveganj bi morala oceniti, kako bi lahko ugotovljena tveganja vplivala na sposobnost institucije ali skupine za upravljanje profila tveganosti, likvidnost in trdno kapitalsko osnovo v normalnih in neugodnih okoliščinah.

20.3 Vloga funkcije upravljanja tveganj pri ugotavljanju, merjenju, ocenjevanju, obvladovanju, zmanjševanju in spremljanju tveganj ter poročanju o njih

191. Funkcija upravljanja tveganj bi morala zagotoviti, da obstaja ustrezna ureditev upravljanja tveganj ter da se vsa tveganja ugotovijo, ocenijo, izmerijo, spremljajo in obvladujejo ter da se o njih pravilno poroča ustreznim enotam institucije.
192. Zagotoviti bi morala, da ugotavljanje in ocenjevanje ne temeljita le na kvantitativnih informacijah ali rezultatih modela, temveč upoštevata tudi kvalitativni pristop. Upravljalni organ bi morala obveščati o uporabljenih predpostavkah ter morebitnih pomanjkljivostih modela in analize tveganj.

193. Funkcija upravljanja tveganj bi morala zagotavljati, da se transakcije s povezanimi osebami pregledujejo ter da se ugotovijo in ustrezno ocenijo tveganja, ki jim je institucija zaradi takih transakcij izpostavljena.
194. Funkcija upravljanja tveganj bi morala zagotoviti učinkovito spremljanje vseh ugotovljenih tveganj v poslovnih enotah.
195. Redno bi morala spremljati dejanski profil tveganosti institucije ter ga natančno preučiti na podlagi strateških ciljev in nagnjenosti institucije k prevzemanju tveganj, da bi upravljalnemu organu v vodstveni funkciji omogočila odločanje, upravljalnemu organu v nadzorni funkciji pa kritično presojo.
196. Funkcija upravljanja tveganj bi morala analizirati trende in prepoznavati nova ali nastajajoča tveganja ter povečanja tveganj zaradi spreminjajočih se okoliščin in razmer. Poleg tega bi morala redno pregledovati dejanske izide tveganj na podlagi predhodnih ocen (tj. testiranje za nazaj) za oceno in izboljšanje natančnosti in učinkovitosti procesa upravljanja tveganj.
197. Oceniti bi morala možne načine za zmanjšanje tveganj. Poročanje upravljalnemu organu bi moralo vključevati predlagane ustrezne ukrepe za zmanjševanje tveganj.

20.4 Vloga funkcije upravljanja tveganj pri neodobrenih izpostavljenostih

198. Funkcija upravljanja tveganj bi morala neodvisno oceniti kršitve nagnjenosti k prevzemanju tveganj ali limitov tveganj (vključno z ugotavljanjem vzroka za kršitve ter izvedbo pravne in ekonomske analize dejanskih stroškov zaprtja, zmanjšanja ali varovanja izpostavljenosti glede na morebitne stroške njene ohranitve). Obvestiti bi morala zadevne poslovne enote in upravljalni organ ter predlagati možne korektivne ukrepe. Če je kršitev velika, bi morala poročati neposredno upravljalnemu organu v nadzorni funkciji, brez poseganja v poročanje drugim notranjim funkcijam in komisijam.
199. Funkcija upravljanja tveganj ima ključno vlogo pri zagotavljanju, da se odločitev o njenem priporočilu sprejme na ustrezni ravni, da to odločitev upoštevajo zadevne poslovne enote ter da je ustrezno sporočena upravljalnemu organu ter komisiji za tveganje, če je ustanovljena.

20.5 Vodja funkcije upravljanja tveganj

200. Vodja funkcije upravljanja tveganj bi moral biti odgovoren za zagotavljanje izčrpnih in razumljivih informacij o tveganjih ter svetovanje upravljalnemu organu, ki temu pomaga razumeti celotni profil tveganosti institucije. Enako velja za vodjo funkcije upravljanja tveganj nadrejene institucije z vidika konsolidiranega položaja.
201. Vodja funkcije upravljanja tveganj bi moral imeti dovolj strokovnega znanja, biti neodvisen in imeti dovolj visok položaj za kritično presojo odločitev, ki vplivajo na izpostavljenost institucije tveganjem. Če vodja funkcije upravljanja tveganj ni član upravljalnega organa, bi

morale pomembne institucije imenovati neodvisnega vodjo funkcije upravljanja tveganj, ki ni odgovoren za druge funkcije in poroča neposredno upravljalnemu organu. Če ob upoštevanju načela sorazmernosti iz naslova I ni sorazmerno imenovati osebe, katere edina vloga je vodja funkcije upravljanja tveganj, se ta funkcija lahko združi s funkcijo vodje spremljanja skladnosti poslovanja, ali pa jo opravlja druga oseba na višjem položaju, če med združenima funkcijama ni nasprotja interesov. V vsakem primeru mora imeti ta oseba dovolj pooblastil in dovolj visok položaj ter biti neodvisna (npr. vodja pravne službe).

202. Vodja funkcije upravljanja tveganj bi moral biti sposoben vplivati na odločitve, ki jih sprejmeta vodstvo institucije in njen upravljalni organ, razlogi za nasprotovanje pa bi morali biti formalno dokumentirani. Če želi institucija vodji funkcije upravljanja tveganj podeliti pravico veta na odločitve (na primer odločitve o kreditih ali naložbah ali o določitvi limitov tveganj), sprejete na ravneh pod upravljalnim organom, bi morala navesti obseg take pravice veta, eskalacijske postopke za posredovanje na višjo raven ali postopke za pritožbo ter način vključitve upravljalnega organa.
203. Institucije bi morale vzpostaviti okrepljene postopke za odobritev odločitev, glede katerih je vodja funkcije upravljanja tveganj podal negativno stališče. Upravljalni organ v nadzorni funkciji bi moral imeti možnost neposredne komunikacije z vodjo funkcije upravljanja tveganj o ključnih vprašanjih glede tveganj, vključno z razvojem, ki bi lahko bil neskladen s strategijo tveganj institucije in njeno nagnjenostjo k prevzemanju tveganj.

21 Funkcija spremljanja skladnosti poslovanja

204. Institucije bi morale vzpostaviti stalno in učinkovito funkcijo spremljanja skladnosti poslovanja za upravljanje tveganja skladnosti ter imenovati osebo, ki bo odgovorna za to funkcijo v celotni instituciji (uradnik za spremljanje skladnosti poslovanja ali vodja funkcije spremljanja skladnosti poslovanja).
205. Če je imenovanje osebe samo za vlogo vodje funkcije spremljanja skladnosti poslovanja ob upoštevanju načela sorazmernosti iz naslova I nesorazmerno, se ta funkcija lahko združi s funkcijo vodje funkcije upravljanja tveganj, ali pa jo opravlja druga oseba na višjem položaju (na primer vodja pravne službe), če med združenima funkcijama ni nasprotja interesov.
206. Funkcija spremljanja skladnosti poslovanja, vključno z njeno vodjo, bi morala biti neodvisna od poslovnih področij in notranjih enot, ki jih nadzoruje, ter imeti dovolj pooblastil, dovolj visok položaj in dovolj sredstev. Ob upoštevanju meril sorazmernosti iz naslova I lahko tej funkciji pomaga funkcija upravljanja tveganj ali se združi z njo ali drugo ustrezno funkcijo, na primer s pravno ali kadrovsko službo.
207. Zaposleni v funkciji spremljanja skladnosti poslovanja bi morali imeti dovolj znanj, veščin in izkušenj v zvezi s spremljanjem skladnosti in ustreznimi postopki ter dostop do rednega usposabljanja.

208. Upravljalni organ v nadzorni funkciji bi moral nadzorovati izvajanje dobro dokumentirane politike skladnosti, s katero bi morali biti seznanjeni vsi zaposleni. Institucije bi morale vzpostaviti postopke za redno ocenjevanje sprememb zakonov in predpisov, ki veljajo za njihove dejavnosti.
209. Funkcija spremljanja skladnosti poslovanja bi morala svetovati upravljalnemu organu o ukrepih, ki jih je treba sprejeti za zagotavljanje skladnosti z veljavno zakonodajo ter drugimi predpisi in standardi, ter ocenjevati možne vplive sprememb pravnega ali zakonodajnega okolja na dejavnosti institucije in njen okvir skladnosti.
210. Funkcija spremljanja skladnosti poslovanja bi morala zagotavljati izvajanje spremljanja skladnosti v okviru strukturiranega in dobro opredeljenega programa za spremljanje skladnosti poslovanja ter spoštovanje politike skladnosti poslovanja. Funkcija spremljanja skladnosti poslovanja bi morala poročati upravljalnemu organu in ustrezno komunicirati s funkcijo upravljanja tveganj v zvezi s tveganjem skladnosti, ki mu je izpostavljena institucija, in upravljanjem tega tveganja. Funkcija spremljanja skladnosti in funkcija upravljanja tveganj bi morali za opravljanje svojih nalog sodelovati in si ustrezno izmenjevati informacije. Upravljalni organ in funkcija upravljanja tveganj bi morala v postopku odločanja upoštevati ugotovitve funkcije spremljanja skladnosti poslovanja.
211. V skladu z oddelkom 18 teh smernic bi morala funkcija spremljanja skladnosti poslovanja v tesnem sodelovanju s funkcijo upravljanja tveganj in pravno službo tudi preveriti, ali so novi produkti in postopki skladni z veljavnim pravnim okvirjem in, če je primerno, z morebitnimi znanimi prihodnjimi spremembami zakonodaje, regulative in nadzorniških zahtev.
212. Institucije bi morale sprejeti ustrezne ukrepe zoper notranje ali zunanje ravnanje, ki bi lahko olajšalo ali omogočilo goljufije, pranje denarja in financiranje terorizma ali drug finančni kriminal in kršitve discipline (npr. kršitve notranjih postopkov ali kršitve limitov tveganj).
213. Institucije bi morale zagotoviti, da njihove podrejene družbe in podružnice sprejmejo ukrepe za zagotovitev skladnosti poslovanja z lokalno zakonodajo in predpisi. Če lokalna zakonodaja in predpisi omejujejo uporabo strožjih postopkov in sistemov spremljanja skladnosti poslovanja, ki se izvajajo v skupini, zlasti če preprečujejo razkritje in izmenjavo potrebnih informacij med subjekti v skupini, bi morale podrejene družbe in podružnice obvestiti uradnika ali vodjo za spremljanje skladnosti poslovanja ali vodjo funkcije spremljanja skladnosti poslovanja konsolidacijske institucije.

22 Funkcija notranje revizije

214. Institucije bi morale ob upoštevanju meril glede sorazmernosti iz naslova I vzpostaviti neodvisno in učinkovito funkcijo notranje revizije in imenovati odgovorno osebo za to funkcijo za celotno institucijo. Funkcija notranje revizije bi morala biti neodvisna in imeti dovolj pooblastil, dovolj visok položaj in dovolj sredstev. Institucija bi morala zlasti zagotoviti, da so kvalifikacije zaposlenih v funkciji notranje revizije in sredstva te funkcije, zlasti revizijska

orodja in metode za analizo tveganj, primerna glede na velikost in kraj institucije ter naravo, obseg in zapletenost tveganj, povezanih s poslovnim modelom institucije, njenimi dejavnostmi, kulturo tveganj in nagnjenostjo k prevzemanju tveganj.

215. Funkcija notranje revizije bi morala biti neodvisna od dejavnosti, ki jih revidira. Zato se ta funkcija ne bi smela združiti z nobeno drugo funkcijo.
216. Funkcija notranje revizije bi morala v skladu s pristopom na podlagi ocene tveganj opravljati neodvisne preglede in objektivno zagotavljati skladnost vseh dejavnosti in enot institucije, vključno z dejavnostmi v zunanjem izvajanju, s politikami in postopki institucije ter z zunanjimi zahtevami. Funkcija notranje revizije bi morala biti pristojna za vse subjekte v skupini.
217. Funkcija notranje revizije ne bi smela sodelovati pri pripravi, izbiri, vzpostavljanju in izvajanju določenih politik, mehanizmov in postopkov notranje kontrole ter limitov tveganj. Vendar pa to ne bi smelo preprečevati upravljalnemu organu v funkciji upravljanja, da od funkcije notranje revizije zahteva podatke o zadevah, povezanih s tveganji, notranjimi kontrolami in skladnostjo z veljavnimi predpisi.
218. Funkcija notranje revizije bi morala oceniti, ali je ureditev notranjih kontrol institucije, kot je opredeljena v oddelku 15, dovolj učinkovita. Funkcija notranje revizije bi morala zlasti oceniti:
- a. primernost ureditve upravljanja institucije;
 - b. ali so obstoječe politike in postopki še vedno primerni in skladni s pravnimi in zakonskimi zahtevami ter s strategijo tveganj in nagnjenostjo k prevzemanju tveganj institucije;
 - c. skladnost postopkov z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi ter z odločitvami upravljalnega organa;
 - d. ali se postopki pravilno in učinkovito izvajajo (na primer skladnost transakcij, dejanska dosežena raven tveganj itd.) ter
 - e. primernost, kakovost in učinkovitost kontrol, ki se opravljajo, in poročanja poslovnih enot ter funkcij upravljanja tveganj in spremljanja skladnosti.
219. Funkcija notranje revizije bi morala zlasti preverjati celovitost postopkov, ki zagotavljajo zanesljivost metod in tehnik institucije, predpostavk in virov informacij, ki se uporabljajo v njenih notranjih modelih (na primer modeliranje tveganj in računovodsko merjenje). Ocenjevati bi morala tudi kakovost in uporabo orodij za kvalitativno opredelitev in oceno tveganj ter sprejete ukrepe za zmanjševanje tveganj.

220. Funkcija notranje revizije bi morala imeti neomejen dostop do vseh evidenc, dokumentov, informacij in zgradb po celotni instituciji. To bi moralo vključevati tudi dostop do informacijskih sistemov upravljanja in zapisnikov vseh odborov in organov odločanja.
221. Funkcija notranje revizije bi morala spoštovati nacionalne in mednarodne poklicne standarde. Primer zgoraj navedenih poklicnih standardov so standardi, ki jih je določil Inštitut notranjih revizorjev (Institute of Internal Auditors).
222. Notranje revizijsko delo bi se moralo opravljati v skladu z revizijskim načrtom in podrobnimi revizijskimi programi na podlagi pristopa, usmerjenega k tveganjem.
223. Notranji revizijski načrt bi bilo treba sestaviti vsaj enkrat na leto na podlagi letnih ciljev kontrole notranje revizije. Letni revizijski načrt bi moral potrditi upravljalni organ.
224. Za vsa revizijska priporočila je potreben formalni postopek nadaljnjega ukrepanja na ustreznih vodstvenih ravneh, da se zagotovita njihova učinkovita in pravočasna obravnava ter poročanje o njih.

Naslov VI – Upravljanje neprekinjenega poslovanja⁴⁰

225. Institucije bi morale vzpostaviti načrt za smotrno upravljanje neprekinjenega poslovanja in njegovo okrevanje za zagotovitev svoje sposobnosti neprekinjenega delovanja in omejitve izgub v primeru resne motnje poslovanja.
226. Institucije lahko vzpostavijo posebno neodvisno funkcijo neprekinjenega poslovanja, na primer v okviru funkcije upravljanja tveganj⁴¹.
227. Poslovanje institucije temelji na več ključnih virih (na primer informacijskih sistemih, vključno s storitvami v oblaku, komunikacijskih sistemih, ključnih zaposlenih in zgradbah). Namen upravljanja neprekinjenega poslovanja je zmanjšati operativne, finančne in pravne posledice, posledice za ugled in druge materialne posledice, ki so posledica nesreče ali daljše prekinitev teh virov ter posledične motnje običajnih poslovnih postopkov institucije. Drugi ukrepi upravljanja tveganj so lahko namenjeni zmanjševanju verjetnosti takih dogodkov ali prenosu njihovega finančnega vpliva (na primer z zavarovanjem) na tretje osebe.
228. Institucija bi morala za vzpostavitev načrta smotrnega upravljanja neprekinjenega poslovanja skrbno analizirati svojo izpostavljenost resnim motnjam poslovanja in dejavnike tveganja zanj ter (kvantitativno in kvalitativno) oceniti njihov potencialni vpliv, pri čemer uporabi notranje in/ali zunanje podatke ter analizo scenarijev. Ta analiza bi morala zajemati vsa poslovna področja in notranje enote, vključno s funkcijo upravljanja tveganj, ter

⁴⁰ Institucije bi se morale sklicevati tudi na smernice EBA o tveganju, povezanem z IKT: na voljo na povezavi: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/internal-governance/guidelines-on-ict-and-security-risk-management>.

⁴¹ Glej tudi člen 312 Uredbe (EU) št. 575/2013.

upoštevati njihovo medsebojno odvisnost. Rezultati analize bi morali prispevati k opredelitvi prednostnih nalog in ciljev za okrevanje institucije.

229. Institucija bi morala na podlagi zgornje analize vzpostaviti:

- a. krizne načrte in načrte neprekinjenega poslovanja za zagotovitev, da se institucija ustrezno odzove na nujne primere in je sposobna ohraniti svoje najpomembnejše poslovne dejavnosti v primeru motenj običajnih poslovnih postopkov, in
- b. načrte okrevanja za ključne vire, ki ji omogočajo ponovno vzpostavitev običajnih poslovnih postopkov v ustreznem časovnem okviru. Kakršno koli preostalo tveganje zaradi morebitnih motenj poslovanja bi moralo biti v skladu s pripravljenostjo institucije za prevzemanje tveganj.

230. Krizne načrte, načrte neprekinjenega poslovanja in načrte okrevanja bi bilo treba dokumentirati in jih skrbno izvajati. Dokumentacija bi morala biti na razpolago v okviru poslovnih področij, notranjih enot in funkcije upravljanja tveganj ter shranjena v sistemih, ki so fizično ločeni in so v primeru nepredvidenih dogodkov takoj dostopni. Zagotoviti bi bilo treba ustrezno usposabljanje. Načrte bi bilo treba redno testirati in posodabljati. Vsa sporna vprašanja ali napake, ki se pojavijo pri testih, bi bilo treba dokumentirati in analizirati, načrte pa ustrezno pregledati.

Naslov VII – Preglednost

231. O strategijah in politikah bi morali biti obveščeni vsi relevantni zaposleni v instituciji. Zaposleni v instituciji bi morali razumeti in upoštevati politike in postopke, ki se nanašajo na njihove dolžnosti in odgovornosti.

232. Zato bi moral upravljalni organ zadevne zaposlene o strategijah in politikah institucije obvestiti jasno in skladno ter vsaj v obsegu, ki je potreben za izvajanje njihovih posebnih dolžnosti. To se lahko stori s pisnimi smernicami, priročniki ali kako drugače.

233. Če pristojni organi na podlagi člena 106(2) Direktive 2013/36/EU od nadrejenih oseb zahtevajo, naj vsako leto objavijo opis svoje pravne strukture ter strukture upravljanja in organizacijske strukture skupine institucij, bi morale informacije vključevati vse subjekte v skupini, kot je opredeljeno v Direktivi 2013/34/EU⁴², in sicer po državah.

234. Objava bi morala vključevati vsaj:

- a. pregled notranje organizacije institucij in strukture skupine, kot je opredeljeno v Direktivi 2013/34/EU, z vsemi spremembami, vključno po možnosti z glavnimi linijami poročanja in odgovornostmi;

⁴² Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).

- b. vse večje spremembe od predhodne objave ter datum večje spremembe;
- c. nove pravne strukture, strukture upravljanja ali organizacijske strukture;
- d. informacije o strukturi, organizaciji in članih upravljalnega organa, vključno s številom članov in številom neodvisnih članov z navedbo spola in trajanja mandata vsakega člana upravljalnega organa;
- e. glavne odgovornosti upravljalnega organa;
- f. seznam odborov upravljalnega organa v nadzorni funkciji in njihovo sestavo;
- g. pregled politike nasprotja interesov, ki se uporablja za institucijo in upravljalni organ;
- h. pregled ureditve notranjih kontrol in
- i. pregled okvira za upravljanje neprekinjenega poslovanja.

Priloga I – Vidiki, ki se upoštevajo pri pripravi politike notranjega upravljanja

V skladu z naslovom III morajo institucije pri dokumentiranju politik in ureditev notranjega upravljanja upoštevati naslednje vidike:

- 1. delničarska struktura;
- 2. struktura skupine, če je primerno (pravna in funkcionalna struktura);
- 3. sestava in delovanje upravljalnega organa:
 - a) merila za izbor, vključno s tem, kako se upošteva raznolikost,
 - b) število, trajanje mandata, rotacija, starost,
 - c) neodvisni člani upravljalnega organa,
 - d) izvršni člani upravljalnega organa,
 - e) neizvršni člani upravljalnega organa,
 - f) notranja razdelitev nalog, če je primerno;
- 4. struktura upravljanja in organizacijska shema (z učinkom na skupino, če je primerno):
 - a) specializirani odbori,
 - i. sestava,
 - ii. delovanje;
 - b) morebitni izvršni odbori;

- i. sestava,
 - ii. delovanje;
- 5. nosilci ključnih funkcij:
 - a) vodja funkcije upravljanja tveganj,
 - b) vodja funkcije spremljanja skladnosti poslovanja,
 - c) vodja funkcije notranje revizije,
 - d) finančni direktor,
 - e) nosilci drugih ključnih funkcij;
- 6. Ureditev notranjih kontrol
 - a) opis posameznih funkcij, vključno z organizacijo, sredstvi, položajem in pooblastili,
- 7. opis strategije tveganj in okvira za upravljanje tveganj;
- 8. Organizacijska struktura (z učinkom na skupino, če je primerno):
 - a) operativna struktura, poslovna področja ter razdelitev pristojnosti in odgovornosti,
 - b) zunanje izvajanje,
 - c) nabor produktov in storitev,
 - d) geografsko območje poslovanja,
 - e) opravljanje storitev ob upoštevanju svobode opravljanja storitev,
 - f) podružnice,
 - g) podrejene družbe, mešana podjetja itd.,
 - h) uporaba davčnih oaz;
- 9. kodeks ravnanja in vedenja (z učinkom na skupino, če je primerno):
 - a) strateški cilji in vrednote družbe,
 - b) notranji kodeksi in predpisi, politika preprečevanja,
 - c) politika nasprotja interesov,
 - d) prijava nepravilnosti;
- 10. status politike notranjega upravljanja, z datumom:
 - a) razvoj,
 - b) zadnja sprememba,
 - c) zadnja ocena,
 - d) odobritev pristojnega organa.

